

Gazeta învățămîntului

Organ al Ministerului Învățămîntului și al Comitetului Central al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt și Cultură

Anul XV nr. 701

vineri 29 martie 1963

8 pagini 25 bani

VACANȚA

E vacanță. Lecțiile au luat sfîrșit și imperativul sever al deșteptătorului matinal a fost abrogat pentru două săptămîni.

În scurtă vreme s-a dovedit însă că și în zilele vacanței ajutorul ceasornicului investit cu dreptul de a spune elevilor „bună dimineața” este bine venit. De data aceasta, serviciile lui nu mai sînt subordonate sarcinilor școlare: salutul de sonorități mecanice anunță de fiecare dată începutul unei noi și minunate zile dintr-o vacanță bogată în acțiuni, pe care cei ce răspund de educația copiilor s-au străduit să o organizeze în așa fel încît să fie petrecută într-un chip cât mai plăcut și mai folositor.

Care sînt aceste acțiuni? Ce fac copiii în zilele vacanței? Să-i însoțim — și faptele ne vor da răspunsul.

Printre „artiști”

În București, prima zi a vacanței a fost rezervată celor mai tineri amatori ai artei dramatice, muzicale și coregrafice participanți la tradiționalul concurs cultural-artistic al pionierilor și școlărilor. Cunoașteți emoțiile care însoțesc de obicei acest eveniment, transmițîndu-se ca un fluid din sală pe scenă și de pe scenă în sală. De o parte „actorii”. De cealaltă — colegi, părinți, profesori. Iar între ei, juriul grav, silit la rece imparțialitate în această atmosferă de emoție generală, care ar dori premiul I pentru toți concurenții. Culisele cunosc tragul, agitația dinaintea intrării în scenă, goana după un costum uitat, parlamentările cu cortinieri sau cu machiori improvizați, rememoraarea unui vers sau a unei replici, o frîntură de dans repetată cu pași pe vîrf în înghesuiala din culise. Pe subiectul unui ac de siguranță pierdut sau a unei barete rupte se țes obișnuitele drame miniaturale de culise, care fac inevitabil parte din recuzita teatrului de amatori, cu atît mai mult cu cît amatorii sînt la vîrstă pantalonilor scurți. Dar, în sfîrșit, cînd crainicul anunță echipa următoare și prima replică din fragmentul interpretat a fost rostită, „necazurile” rămîn uitate undeva departe. Sub lumina reflectoarelor toată atenția este solicitată de calitatea spectacolului, a dansului, a muzicii.

Sînt cîntece și versuri cunoscute, sînt acte din cite o piesă pe care am mai văzut-o sau am citit-o. Dar în gura copiilor, prin emoția lor sinceră și juvenilă, totul capătă parcă, pe lîngă un adaos de candoare și naivitate, o semnificație cu totul nouă. În fața concurenților își vine parcă să exclami: aceștia sînt copiii patriei noastre, astfel i-am învățat să simtă și să gîndească, așa au fost educați — să dorească să fie asemeni eroilor care și-au pus viața în slujba patriei și să-i urască pe cei ce doresc sfîrșitul lumii, să îndrăgească frumosul și să dușmănească uritul și nefirescul.

Evident, noțiunea de concurs presupune dorința de a te situa pe o treaptă cît mai înaltă în clasamentul final, dar concurenții de pe scenă nu vîd în aspirația lor la premiul numai satisfacerea unui orgoliu artistic. Este vorba aici de ceva mai important: de onoarea și de faima școlii din care fac parte. Am recunoscut acest sentiment în pasiunea cu care elevii Școlii medii nr. 1 „Nicolae Bălcescu” au interpretat, pe scena Casei de cultură a raionului 16 Februarie, o

minunată suită de dansuri românești, în calitatea corurilor și a orchestrei cu care formațiile Școlii medii nr. 37 s-au prezentat pe scena Casei de cultură a raionului 1 Mai, unde s-au perindat în timpul concursului aproape 150 de formații artistice, ca și în multe alte spectacole date de copii.

Peste 15 mii de elevi au evoluat în prima zi a vacanței pe scenele școlilor, ale caselor de cultură și chiar ale teatrelor, întrecîndu-se în dans, muzică și teatru. Numai la concursul de teatru și recitări care a avut loc în raionul 23 August s-au prezentat colective dramatice și recitatori din 28 de școli. Deosebit de apreciate au fost aici momentele teatrale pe care le-au oferit elevii de la Școala medie nr. 14, de la Școala specială nr. 5, precum și fragmentul prezentat de Școala de 8 ani nr. 51, care a obținut premiul I.

Începută cu cîntece, cu dansuri și cu voia bună prilejuită de această largă competiție artistică, vacanța de primăvară le oferă elevilor și alte nenumărate bucurii.

În drumeție

Plecarea în excursie a elevilor fusese stabilită pentru ora șase dimineața. Dar, ca să fie siguri că autocarul O.N.T.-ului nu va porni fără ei, mulți dintre elevii Școlii medii nr. 4 din Bacău, care au așteptat acest important moment cu explicabilă înfrigurare, au hotărît să se trezească mai de vreme cu o oră sau două (deșteptătorul de care vorbeam și-a făcut și de astă dată datoria). Hotărîre pe de o parte binevenită, pentru că și la distracții, ca în orice altă împrejurare a vieții, punctualitatea denotă o anumită trăsătură de caracter, care nicicum nu poate fi trecută cu vederea, dar pe de altă neplăcută pentru că minutele dinaintea plecării par, în astfel de ocazii, mult mai lungi decît de obicei. Oricum, ele trec și, în sfîrșit, autobuzul cu canapele moi, confortabile, se așterne la drum.

Cine poate reda emoția și simțămintele pe care le încerci la 15 sau la 16 ani, cînd pornești în drumeție? Ascultă zgomotul lin al roților șuierînd ușor, pe asfaltul neted și pe dinaintea privirilor defilează ogoare nesfîrșite abia scăpate din cătușele de gheață ale iernii, dealuri line pe care semănăturile incolțite dau o finută veselă lutulului cenușiu, livezi înlînce pregătindu-se să dezlănțuie focul de artificii al petalelor albe și trandafirilor, orașe și sate mereu altele și altele, oameni care flutură mîini prietenoase și zîmbesc și strigă de departe ceva neînțeles, oameni care în duduțul ritmic al tractoarelor răstoarnă primele brazde imense, reavăne, cu luciu negru și umed. Și toți cei pe care mașina îi poartă cu 60 km pe oră — „Atenție, copii!” — sînt cum în suflet le crește impetuoasă o exclamație plină de mîndrie: „Aceasta e țara mea dragă, acesta e minunatul pămînt al patriei noastre, aceștia sînt cetățenii patriei mele!”

Intr-un tîrziu, peisajul se schimbă și locul cîmpurilor îl iau clădiri înalte, tramvaie, mașini, un furnicar de lume... Prima etapă a călătoriei a luat sfîrșit. Ochii avizi ar vrea să cuprindă totul dintr-o dată, să înregistreze totul, să nu uite nimic. Construcțiile albe și luminoase, nenumărate construcții, magazinele cu vitrine frumos împodobite, între-

prinderi și uzine imense, cinematografe și teatre, chipuri de oameni... Capitala.

Oaspeți ai Capitalei

Aproape zilnic, dinspre bariere sau dinspre Gara de Nord se scurg spre Capitală șiruri lungi de copii. Vin de la Lipova, de la Deta, din Timișoara sau din Oradea, de la Dorohoi sau din Bistrița, de la Fălticeni sau din Craiova. Și-au anunțat de mult sosirea prin telefoane și prin adrese, rugînd „să se asigure cazarea la atîția și atîția elevi pentru data de cutare și cutare”. Abia stabiliți în internatele pregătite, cu grijă, dinainte, încep să colinde. Îi întîlnești în marile întreprinderi unde au prilejul să vadă aievea mașini despre care au învățat, să observe complicate procese tehnologice, să stea de vorbă și să lege prietenii cu muncitorii care-i privesc cu dragoste și căldură. Îi întîlnești în noile cartiere, admirînd linia suplă, albă și elegantă a blocurilor care au împodobit în ultimii ani Capitala. Îi întîlnești în sălile Muzeului de istorie a partidului, oprindu-se cu pietate în fața exponatelor care vorbesc despre luptele eroice ale celor ce nu și-au precupețit singele și viața pentru construirea lumii noi. Îi întîlnești la Muzeul de artă al Republicii în fața tablourilor lui Grigorescu, Luchian sau Baba, ale lui El Greco, Rembrandt, Van Eyk, Repin, Cézanne. Opere pe care le-au admirat în reproduceri se arată acum, aici, în toată splendoarea lor. Din îndrumările ghizilor, sau din explicațiile profesorilor, aici, ca și la Muzeul „Grigore Antipa” sau la Muzeul satului, se adună noi și noi cunoștințe, se deschid noi și noi orizonturi.

La munte

Sinaia, Bușteni, Predeal, Tugnad — nume de localități a căror rezonanță amintește clipele plăcute de odihnă din timpul concediilor — sînt în aceste zile sediul unor tabere turistice organizate pentru elevi din diferite regiuni. Numeroși copii din toată țara își petrec aici cîteva din zilele vacanței.

Care este programul pe care îl oferă copiilor taberele turistice? Să lăsăm de o parte odihna obligatorie sau masa substanțială, care, într-un rîstimp destul de scurt, reușește, după cum știm din experiența altor vacanțe, să mute la o gradăție mai mare oscilația acului de la cîntarul ce măsoară greutatea copiilor. Să trecem, deocamdată, și peste farmecul serilor de club, al noilor cărți citite aici, peste frumusețea filmelor alese cu grijă în mod special pentru tinerii spectatori și să ne oprim la faptul că taberele turistice de la munte au în primul rînd marea calitate de a oferi multiple posibilități pentru plimbări și excursii. De la Sinaia, drumul urcă pe serpentină, în pantă lină, pînă sus la Cota 1400. E un urcuș de două ore — dar sînt viteji care vor povesti că l-au făcut doar într-una. Să nu protestați: se poate. O scurtă pauză, apoi călătoria cu funicularul. La intervale regulate oăgonul din fire de sîrmă își oferă ospitalier fotoliul aerian. O clipă de ezitare, apoi pămîntul se îndepărtează. Jos se întind văile și

În drumeție pe străzile Capitalei

brazii. În față și în spate, acoperiți de negura norilor prin care aluneci ca printr-o fantastică și misterioasă țară a basmelor, sînt colegii agățați ca niște ciocchine de cablul roților care îi poartă sus, din ce în ce mai sus, spre culmile platoului. Apoi, pe cărările de munte, drumul în șir indian spre cabanele care au devenit în ultimii ani atît de populare și cunoscute: „Babele”, „Piatra arsă”, „Peștera”, „Padina”, „Caraiman”. Cite peripeții, cite amintiri: se adună în rîstimpul unei singure vacanțe! Drumurile prin puritatea munților pun probleme serioase — orientarea cu busola, folosirea hărții, calculul orelor pentru diferite etape... Și apoi trebuie să nu te dai de rușine cînd se încinge o discuție despre înălțimea unui vîrf, sau despre poziția geografică a unei localități care, pe timp senin, se poate zări de aici, de sus. Cine a învățat bine știe să răspundă. Cel care a fost mai lenș află acum, și învață încă o dată de ce e bine să înveți.

★

Desigur că nu toți elevii pleacă în excursii în rîstimpul acestei vacanțe. Dar și pentru cei rămași acasă școlile și profesorii au alcătuit un bogat program de activități. Iată numai cîteva spicuri din programul de vacanță al Școlii de 8 ani nr. 154 din București: în ziua de 24 martie, dețamelele nr. 3, nr. 4 și nr. 5 (clasele a V-a, a VI-a și a VII-a) au participat la întrecerile sportive inițiate de organizația de pionieri; la 26 martie, 150 de elevi au vizionat un film pentru copii la cinematograful „Tinerețului”; a doua zi, 30 de elevi au vizionat spectacolul „Lanțul minciunilor”, iar în ziua următoare elevii din clasele a V-a și a VI-a

au fost la Muzeul de artă al R.P.R.

Tot în programul vacanței s-a înscris și concertul dat de corul de copii al Palatului pionierilor în sala Ateneului R.P.R., concert la care, bineînțeles, majoritatea spectatorilor va fi alcătuită din pionieri. În agenda Palatului pionierilor figurează și nenumărate alte acțiuni. Pe lîngă organizarea unui mare și frumos „Carnaval al primăverii”, Palatul pionierilor prezintă pentru copii, alături de spectacolele păpușarilor, filmele „Festival Chaplin”, „Ciinele sălbatic Dingo”, „Baronul Munchausen”, „Călătorie spre centrul Pămîntului” etc.

Pretutindeni în țară s-au luat măsuri pentru ca pionierii să-și petreacă zilele vacanței într-un chip cît mai plăcut. Elevii din Craiova vizitează uzinele „Electroputere” și gospodăria agricole colective din împrejurimile orașului, participă la concursuri atractive, la spectacole și la întîlniri cu oameni de știință și artă din oraș. Elevii din comuna Moldoveni, raionul Urziceni, fac excursii în jurul comunei, joacă oină, fotbal, volei, vizitează Fabrica de materiale de construcții din localitate, plantează puieți de pomi fructiferi. Elevilor din Urziceni le sînt prezentate spectacolele atractive și cu un bogat conținut educativ ale teatrului „Tîndărică”.

★

Sute de acțiuni, sute de activități, sute de excursii, mii de copii colindă țara, citesc, se plimbă, ascultă spectacole, se joacă fericiți în lumina acestui nou început de primăvară. Nu este decît o simplă vacanță, un scurt răgaz între două trimestre, dar șelul cum este organizat el constituie o nouă și vie ilustrație a grijii pe care patria o poartă celor mai mici dintre cetățenii ei.

OCTAVIAN BUZESCU

Din activitatea cercurilor pedagogice

Orientare actuală

În acest an școlar, cercul pedagogic al profesorilor de matematică și fizică din școlile raionului Piatra Neamț și-a orientat activitatea în special către familiarizarea membrilor săi cu problemele predării cunoștințelor de matematică și fizică modernă, în strânsă legătură cu practica din producție.

Nu de mult a avut loc, bunăoară, la Școala de 8 ani din Bujorați, o ședință a cercului în care s-a dezbătut tema „Rezolvări de probleme prin metoda figurativă”. Cu acest prilej s-a predat, la clasa a VI-a, o lecție deschisă care a ilustrat procedeele reprezentării numerelor pe o axă, insistând asupra condițiilor ce trebuie să le îndeplinească axele de reprezentare — origine, unitate de măsură și sens. Răspunsurile precise ale elevilor au dovedit că acestora le sînt accesibile chiar și noțiunile mai complexe de matematică, dacă se predau la nivelul înțelegerii lor.

Lecția a început prin figurarea pe o axă, după coordonate date, a unei serii de numere, cerîndu-se elevilor să stabilească și ei coordonatele altor numere. S-a scos astfel în evidență, la nivelul clasei a VI-a, corespondența biunivocă între numere și puncte.

În continuare s-au rezolvat cu elevii o serie de exerciții și probleme aplicative. Prima problemă dată elevilor spre rezolvare a fost strict numerică. Specificînd că suma a două numere este 16 și unul din ele este mai mare cu 6 decît celălalt, problema cerea să se afle care sînt cele două numere. Analizînd problema, elevii au figurat pe axă mărimea numerelor și le-au comparat. Această analiză atentă i-a ajutat să ajungă la generalizări. Astfel, ei au stabilit segmentul $AB = N$ și segmentul $CD = n$. Apoi au notat cu S suma segmentelor și cu d diferența lor, ajungînd la formulele $N = \frac{S+d}{2}$

$$\text{și } n = \frac{S-d}{2}$$

S-a putut trece astfel mai departe, la efectuarea unei probleme

cu date din producție. Problema arăta că pe șantierul hidrocentralei de la Pingărați s-a tăiat o grindă lungă de $12 \frac{3}{4}$ m în două bucăți, dintre care prima era mai lungă cu $4 \frac{1}{4}$ m decît a doua și cerea să se afle lungimea fiecărei bucăți. Pornind de la faptul că S (suma) și d (diferența) sînt cunoscute, elevii au stabilit următoarele formule:

$$n = \frac{S-d}{2}; N = \frac{12 \frac{3}{4} - 4 \frac{1}{4}}{2} =$$

$$= \frac{8}{2} = 4 \frac{1}{4} \text{ m};$$

$$N = \frac{S+d}{2}; N = \frac{12 \frac{3}{4} + 4 \frac{1}{4}}{2} =$$

$$= \frac{17}{2} = 8 \frac{1}{2} \text{ m}$$

Calcululele au fost efectuate oral.

Tot în acest fel s-a rezolvat apoi o problemă care arăta că trei gospodării agricole colective s-au unit într-una singură, pentru a obține rezultate mai bune. S-a specificat că prima gospodărie avea cu 21,62 ha pămînt mai mult decît a doua, a doua cu 5,04 ha mai mult decît a treia, iar după reunire au avut la un loc 2,318 ha. Se întreba cît pămînt a avut fiecare gospodărie. Analizînd problema, elevii au reprezentat grafic suprafețele, au calculat în continuare suprafața celei mai mici gospodării și apoi, în funcție de aceasta, suprafețele celorlalte două.

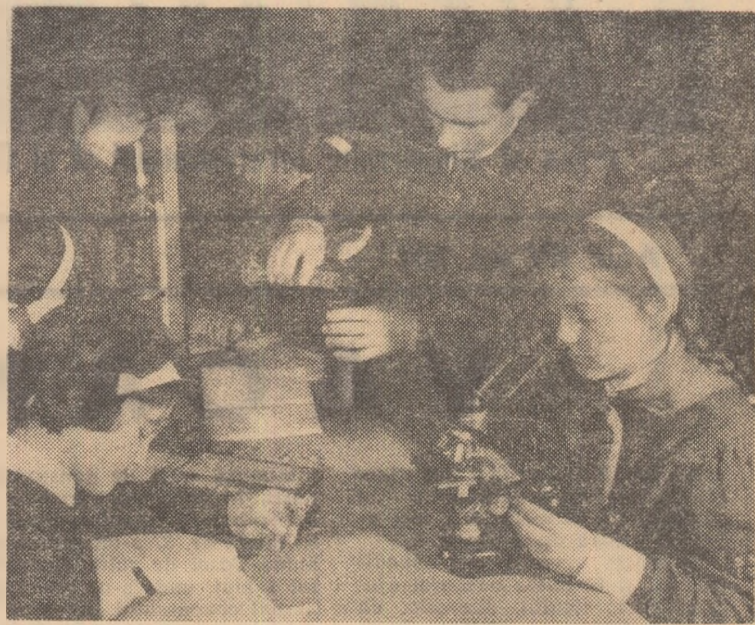
Discuțiile purtate pe marginea lecției au dus la clarificarea unor importante probleme privind conținutul și volumul noțiunilor pri-

voitoare la reprezentarea numerelor pe o axă studiate în clasa a VI-a, ca și la metoda predării lor.

În continuarea ședinței cercului s-a prezentat referatul „Calculul cu aproximație”, care s-a referit la metoda predării calculului aproximativ în clasa a VI-a.

Interesantă și valoroasă este inițiativa conducerii cercului profesorilor de matematică și fizică de a încheia fiecare ședință de lucru cu o vizită pe teren, într-o mare unitate industrială sau într-o întreprindere agricolă socialistă. Astfel, în cadrul ultimei ședințe a cercului a fost organizată o vizită la hidrocentrala de la Pingărați, unde profesorii au putut culege date valoroase pentru exemplificarea lecțiilor de fizică și alcătuirea unor probleme de matematică bazate pe elemente concrete din producție.

Prof. V. PREOTU
Dobreni

Experiințe practice în laboratorul Școlii medii din Cobadin

Cercurile de agricultură din regiunea București

Cercurile pedagogice ale profesorilor de agricultură din regiunea București și-au orientat îndeobște activitatea, în acest prim an al existenței lor, spre ajutarea cit mai concretă a cadrelor didactice de specialitate în organizarea lecțiilor și a lucrărilor practice. Ele au socotit important să contribuie la acumularea unei experiențe în această privință prin organizarea unor lecții deschise, prin dezbaterile unor probleme ridicate de munca practică, prin popularizarea unor metode și procedee folosite de profesorii care obțin cele mai bune rezultate. În același timp, cercurile au considerat necesar să-i informeze pe membrii lor asupra unor materiale valoroase apărute în publicațiile de specialitate, pentru a-i ajuta să fie la curent cu ceea ce este nou în domeniul respectiv.

Pe baza acestor criterii și-a stabilit, de exemplu, tematica cercul pedagogic al profesorilor de agricultură din raionul Oltenița. Ca urmare, în cadrul lui s-au organizat lecții deschise privind predarea cunoștințelor de fitotehnie și aplicațiile lor pe teren și s-au prezentat o serie de referate deosebit de interesante prin caracterul lor concret și actual. Cităm printre acestea „Legarea lecțiilor și lucrărilor practice de activitatea marilor unități agricole”, „Asigurarea concordanței dintre conținutul cunoștințelor teoretice și conținutul activităților practice prevăzute ca aplicații ale a-

cestora” etc. De asemenea, în cadrul cercului s-au prezentat informări asupra unor materiale de specialitate apărute în revista „Natura”, în lucrările publicate de Editura agrosilvică etc.

Și în cercurile pedagogice ale profesorilor de agricultură din alte raioane, ca Drăgănești Vlașca, Fetești etc., s-au discutat teme interesante, actuale, care au lămurit o serie de probleme referitoare la organizarea și desfășurarea procesului instructiv-educativ la lecțiile de agricultură și în cadrul activităților practice pe teren. Putem spune cu deplină temei că rezultatele bune obținute în predarea agriculturii la unele școli de 8 ani cum sînt cele din Budești, Radovanu, Curcani, Mănăstirea, Vasilași etc., se datorează în bună parte orientării concrete pe care au primit-o profesorii în cercurile pedagogice care, îndrumate în mod judicios de secțiile de învățămînt ale raioanelor respective, și-au stabilit o tematică ce corespunde necesităților reale ale școlilor și au desfășurat o muncă eficientă, rodnică.

În prezent cercurile pedagogice de agricultură din regiunea București își planifică activitatea din cel de al III-lea trimestru. Firește că la baza tematicii lor trebuie să se afle sarcinile pe care le au de îndeplinit profesorii în această ultimă etapă a anului școlar. Este vorba, în primul rînd, de asigurarea parcurgerii programei școlare și efectuarea lucrărilor practice în funcție de condițiile specifice locale, de realizarea concordanței între temele teoretice și cele

practice, etc. De asemenea, este indicat să se discute în cadrul cercurilor pedagogice problema pregătirii și desfășurării lecțiilor cu teme mai complexe din cadrul capitolului „Mecanizarea agriculturii” la clasa a VII-a, venindu-se în ajutorul profesorilor în ceea ce privește cunoașterea mașinilor și uneltelor agricole. Desigur că, în funcție de necesitățile lor concrete, cercurile pedagogice din regiunea noastră vor dezbate și problemele conținutului și ale metodicii predării altor lecții, ca și ale desfășurării unor lucrări practice la anumite teme, așa încît profesorii care predau agricultura să primească o îndrumare concretă în cit mai multe probleme pe care le au de rezolvat în această perioadă.

Perioada care urmează este deosebit de favorabilă pentru colecționarea materialului didactic necesar în predarea agriculturii. Iată de ce considerăm că cercurile pedagogice îi pot ajuta pe profesorii de specialitate și în această privință, dîndu-le indicații privitoare la colecționarea și păstrarea acestui material ca și la mijloacele de organizare a laboratoarelor agricole în școli.

O mare atenție trebuie să se acorde organizării practicii continue de vară a elevilor din școlile regiunii.

În ședințele care se vor ține înainte de efectuarea practicii continue este bine să se discute amănunțit problemele bunei organizări și desfășurări a acesteia, stabilindu-se care este perioada optimă pentru desfășurarea practicii continue în raionul și în comuna respectivă în funcție de condițiile locale, ce lucrări trebuie să efectueze elevii (ținînd seama de programa școlară și de calendarul lucrărilor agricole), ce priceperi și deprinderi trebuie să dobîndească ei în cadrul practicii, cum trebuie întocmit planul de desfășurare a practicii continue. Se cere totodată ca, după efectuarea acestei practici, să se analizeze cum s-a desfășurat ea în școlile raionului, ce rezultate instructiv-educative și economice s-au obținut, care au fost lipsurile și ce măsuri s-au luat pentru înlăturarea lor, pentru ca în acest fel să se îmbunătățească activitatea de viitor.

Buna organizare și desfășurare a activității cercurilor pedagogice în timpul care a rămas pînă la sfîrșitul anului școlar va contribui astfel, pe de o parte, la desăvîșirea muncii desfășurate pînă în prezent de profesorii de agricultură din școlile regiunii, ca și la îmbunătățirea în perspectivă a pregătirii pe care o dau ei elevilor.

L. ROTARU
inspector metodist
la secția de învățămînt
a regiunii București

Întîlnire cu scriitorul Titus Popovici

De curînd, membrii celor trei cercuri pedagogice de limba romînă din raionul 16 Februarie au participat la o întîlnire cu scriitorul Titus Popovici. Întîlnirea a ajutat cadrele didactice să cunoască mai adînc o serie de probleme privind creația lui Titus Popovici, dîndu-le astfel posibilitatea să orienteze mai bine predarea lecțiilor care se referă la opera lui.

Profesorii au adresat tînărului prozator numeroase întrebări cu privire la scrierile sale. Răspunzînd la întrebările puse, acesta a început prin a vorbi despre însemnările sale de călătorie din Cuba. Vorbind despre Cuba, Titus Popovici s-a oprit și la anumite aspecte privind învățămîntul și a insistat asupra caracterului eroic pe care l-a avut lupta împotriva analfabetismului în această țară.

Referîndu-se la părerile formulate de către critici în legătură cu romanele sale, Titus Popovici a arătat că în general este bine ca un scriitor să țină seama de observațiile importante ale criticilor dar că, în același timp, el nu trebuie să analizeze prea mult pentru a nu ajunge la acea stilizare care ar transforma personajele în niște scheme. În legătură cu aceasta scriitorul a insistat asupra unor aspecte privind problema tipicului și a subliniat că

un personaj tipic nu trebuie să epuizeze absolut toate caracteristicile categoriei sociale din care face parte. Tocmai dintr-o astfel de înțelegere a problemei decurg și slăbiciunile privind realizarea personajului Ardeleanu din romanul „Setea”, personaj care nu a fost organic integrat în țesătura cărții.

Răspunzînd unei întrebări legate de problema romanului ciclic scriitorul a arătat că acesta se face simțit ca o necesitate datorită bogăției de transformări și evenimente caracteristice anilor noștri, transformări ce nu pot fi oglindite decît în astfel de lucrări.

Vorbînd despre raporturile dintre ficțiune și realitate în creația sa, scriitorul a declarat că dintr-un anumit punct de vedere în romanul „Străinul”, ca și în „Setea”, există o bună doză de literatură autobiografică, dar că aceasta nu poate fi înțeleasă ca o copie sau o fotografie a realității, care este imposibilă, de altfel, în artă.

În încheiere Titus Popovici a făcut cîteva mărturii cu privire la proiectele sale de viitor și a arătat că în prezent lucrează la continuarea romanului „Setea”, care va încerca să cuprîndă destinul eroilor începînd din anii 1947—1948 și pînă în zilele noastre.

N. D.

La cercul pedagogic al învățătorilor

La cercul pedagogic al învățătorilor din comuna Bărbătești, raionul Gilort, a fost prezentat de curînd un referat cu tema „Organizarea și controlul lecturii elevilor în afară de clasă și importanța ei în întărirea educației lor comuniste”. Referatul a fost urmat de două lecții deschise de lectură literară, ținute la clasele a III-a și a IV-a.

Discuțiile purtate pe mar-

gina referatului și a lecțiilor deschise au prilejuit un amplu schimb de experiență cu privire la procedeele de educare a elevilor, prin mijlocirea lecturii literare, în spiritul dragostei de patrie, al dragostei pentru muncă și pentru oamenii muncii, precum și cu privire la procedeele de îmbogățire a cunoștințelor lor de cultură generală.

Pentru o concepție înaintată, în alcătuirea programei școlii de 8 ani

Cuceririle actuale și perspectivele dezvoltării științei și tehnicii impun cu tărie ridicarea continuă a nivelului predării cunoștințelor de matematică în școala de 8 ani, căci matematica este din ce în ce mai necesară oricărui domeniu al activității umane.

Actuala programă de matematică pentru școala de 8 ani cuprinde numeroase elemente pozitive care s-au conturat în decursul practicii școlare și care constituie o bază temeinică pentru însușirea cunoștințelor și deprinderilor mai complexe ce se vor studia ulterior în clasele mari. Totuși, în pofida tendinței de a da elevilor înțelegere noțiunilor care pot orienta în problemele științifice și tehnice de perspectivă, se mai observă un „respect” exagerat față de anumite tradiții și mai ales față de ordinea istorică a predării matematice. De pildă, în toate programele de matematică se menține aceeași succesiune în predarea disciplinelor matematice ca și acum 20—30 de ani — aritmetica, geometria, algebra — fără a se face nici o încercare de întrepătrundere a lor, ceea ce ar permite înlesnirea cunoașterii de către elevi a metodelor rapide de calcul, a metodelor rapide de rezolvare a unor probleme cu aplicații directe în producție.

Uneori, inițiativelor privind modificarea structurii studiului matematice în școala de 8 ani și adâncirea predării anumitor capitole li se opun diferite considerente referitoare la particularitățile de vîrstă ale elevilor. Dar aceste particularități sînt și ele în plină evoluție, nu au rămas aceleași de acum 20—30 de ani. Întîlnim astăzi tot mai des școlari de 11-12 ani care ne uimesc prin cunoștințele lor privind automatica, tehnica modernă. Se impune, deci, un spirit mai creator, o privire de perspectivă în selecționarea și sistematizarea faptelor matematice cuprinse în programa școlii de 8 ani, așa încît elevii să fie pregătiți pentru aplicarea largă a acestor fapte în diverse domenii de activitate.

Socotesc că, de pe această poziție înaintată, succesiunea și prezentarea cunoștințelor de matematică din actualele programe pot fi mult îmbunătățite, astfel încît să evidențieze într-o măsură mai amplă unele caracteristici de bază ale matematicii actuale, cum sînt accentuarea sintezei cunoștințelor și scoaterea permanentă în evidență a largii lor aplicabilități.

De pildă, pentru programa clasei a V-a, socotesc potrivită predarea următoarelor teme mari: Recapitularea numerelor naturale (scrierea și citirea oricărui număr natural, cele patru operații cu ele, ordinea efectuării operațiilor); Proprietățile fundamentale

ale operațiilor cu numere naturale (evidențindu-se proprietățile structurale ale mulțimii numerelor naturale și felul cum se reprezintă ele pe o axă); Mulțimea numerelor întregi (introducerea numerelor negative, numărul zero, primele patru operații cu numere întregi negative și pozitive, puteri, ordinea efectuării operațiilor, proprietățile structurale ale mulțimii numerelor întregi, reprezentarea lor pe o axă, divizibilitatea, numere prime, reguli de divizibilitate și c.m.m.m.c.); Mulțimea numerelor raționale (fracții ordinare și zecimale pozitive și negative, operații cu ele, proprietăți structurale ale numerelor raționale, reprezentarea pe o axă). Eventual, pentru că în acest fel se creează timp suficient, se pot include în programa clasei a V-a formulele de calculare a perimetrelor, ariilor și volumelor.

În programa clasei a VI-a socotesc indicat să se cuprindă transformarea fracțiilor, calcule aproximative, rapoarte, proporții, extragerea rădăcinii pătrate, grafice și elemente de geometrie plană și în spațiu. Consider că în școala de 8 ani, unde nu se cere o strictă argumentare științifică a demonstrațiilor de geometrie, nu are rost să se separe studiul geometriei, începîndu-se cu cea plană și continuînd cu cea în spațiu. Mi se pare mai rațional să se înceapă cu elementele de geometrie metrică, care sînt cele mai accesibile și cele mai utile.

În clasa a VII-a ar putea continua predarea elementelor de geometrie plană și în spațiu și predarea elementelor de algebră (expresii algebrice întregi și fracționare).

În sfîrșit, în clasa a VIII-a se pot preda în continuare elemente de algebră (ecuații, inegalități, sisteme) și elemente de geometrie. De asemenea, în această clasă, care marchează încheierea unei trepte de studiu, se impune, cred, introducerea a două teme noi, foarte actuale — mijloace rapide de calcul (logaritmi, tabele, rigla de calcul, eventual programe simple), precum și elemente de astronomie.

Cred că, alcătuită în felul acesta, programa de matematică pentru clasele V-VIII ar putea contribui mult mai eficient la înarmarea elevilor cu un aparat matematic perfecționat, deosebit de util în studiul fizicii și tehnicii. Bunăoară, o asemenea alcătuire a programei de matematică ar permite familiarizarea elevilor cu mulțimile de numere naturale, întregi, raționale și iraționale încă din clasa a V-a, dîndu-le totodată posibilitatea să revină asupra lor în clasele următoare, pentru a le adînci.

De asemenea, în acest fel se pot studia în cadrul a doi ani școlari elementele de algebră necesare în vederea formării deprinderilor de calcul, se poate trece la folosirea pe scară largă a reprezentării numerelor pe o axă, la întocmirea și folosirea unor grafice etc.

Se impune, de asemenea, înlăturarea unor denumiri învechite, care nu mai corespund realității. De pildă, în școala de 8 ani se mai folosește frecvent denumirea de suprafață în loc de arie, așa cum este corect, expresia „numere relative” sau „numere algebrice” în loc de „numere raționale”, termenul de „egalitate” în loc de „relații de egalitate” etc.

Desigur, problema studiului matematicii în școala de 8 ani nu se poate reduce numai la a transmite elevilor un anumit volum de cunoștințe și deprinderi. Este absolut necesar să urmărim dezvoltarea gândirii lor matematice — să le formăm reprezentări cantitative și spațiale, deprinderi deductive, deprinderea de a transpune expresiile matematice în scheme etc.

Intregul material factic inclus în programa școlii de 8 ani va trebui prezentat în manuale astfel încît să fie înlăturate anumite elemente tradiționale a căror menținere are un caracter pur formal, să se elimine formulările învechite, să se întărească legătura cu practica — într-un cuvînt, să se realizeze o pregătire matematică modernă a elevilor.

Prof. ILIE ILASIEVICI
cercetător principal la Institutul de științe pedagogice

PE SCURT

Unul dintre elementele noi ale trigonometriei pe care le studiază în prezent elevii școlilor medii este noțiunea generală de funcție ca o corespondență între elementele a două mulțimi. Socotesc de o mare însemnătate, rezolvarea unor probleme menite să sublinieze importanța funcțiilor trigonometrice în practică. Din păcate, însă, problemele pe care le cuprinde manualul de clasa a X-a au o formulare greu accesibilă elevilor.

Iată, de pildă, problema de mecanică cu enunțul: „Un mobil M se mișcă uniform pe un cerc cu centrul O și cu raza R. Știind că durata unei rotații complete este T, se întreabă care este ecuația de mișcare a proiecției M₁ a mobilului M pe diametrul care trece prin A”. În cadrul acestei probleme elevul întâlnește pentru prima oară noțiunile de ecuație trigonometrică, proiecție de mișcare etc., ceea ce, desigur, îi creează mari dificultăți.

Se impune ca în manualul de trigonometrie menit să-l ajute substanțial pe elevi în ceea ce privește posibilitățile de a folosi în producție instrumentul calculului trigonometric, să se acorde mai multă atenție prezentării problemelor.

Prof. L. MĂNESCU
Rm. Vilcea

În manuale, clasificarea triunghiurilor are în vedere, de obicei, fie laturile, fie unghiurile, fără să se precizeze că această clasificare poate lua simultan în considerare și laturile și unghiurile. Din acest motiv, unii elevi, atunci cînd sînt întrebați cite feluri de triunghiuri există, dau răspunsuri greșite.

Cred necesar de aceea să se dea la lecții explicații privind clasificarea simultană după laturi și unghiuri,

arătîndu-se că există 7 feluri de triunghiuri: scalen ascuțitunghic, scalen dreptunghic, scalen-obtuzunghic, isoscel-ascuțitunghic, isoscel-dreptunghic, isoscel-obtuzunghic, echilateral.

În felul acesta elevilor le va veni mai ușor și să construiască un triunghi. Un procedeu simplu de construcție este, de pildă, următorul: folosim semi-planul superior al unei drepte orizontale x y. Așezăm pe această dreaptă segmentul BC = a, iar cu centrul în B și C ducem cite un arc de cerc cu raza egală cu BC. Fie E punctul de intersecție al arcelor CE și BE. Cu centrul în M, mijlocul lui BC, descriem un semicerc și notăm cu D intersecția lui cu mediatoarea ME a segmentului BC și cu CD și BD cele două arce.

În acest caz, vîrfurile A al triunghiului ABC poate avea următoarele poziții: să fie situat pe arcele CE și EB sau pe segmentul ED (luate fără extremități), în care caz avem de-a face cu un triunghi isoscel-ascuțitunghic; să fie situat în punctul E (soluție unică), formînd un triunghi echilateral; să se afle în punctul D (soluție unică) formînd un triunghi isoscel-obtuzunghic; să fie situat pe segmentul D fără extremități, formînd în fiecare caz un triunghi isoscel-obtuzunghic; să se afle pe unul din arcele CD sau BD, să fie situat în una din regiunile II sau III cuprinse între arcele BD, BE și respectiv CD și CE sau să se afle situat într-una din regiunile I și IV cuprinse în interiorul arcelor CD și BD formînd în fiecare caz un triunghi scalen-obtuzunghic.

Prof. P. TĂNĂSUCĂ
inspector la secția de învățămînt a regiunii Iași

În legătură cu predarea determinantilor

Una dintre temele nou introduse în programa de matematică pentru clasa a VIII-a o constituie studiul determinantilor, care au o importanță deosebită în deprinderea elevilor cu efectuarea calculelor rapide necesare aplicării matematicii în diferite ramuri ale științei și în tehnică. Programa înscrie această temă înaintea rezolvării sistemelor de ecuații de gradul I cu două și trei necunoscute, fără a da alte indicații cu privire la predarea ei. Nu se găsesc asemenea indicații nici în manual întrucît, fiind alcătuit înaintea programei, acesta nu include în nici un fel tema „Determinanți”.

În mod firesc, profesorii își pun o serie de probleme privind predarea acestei teme și caută să le găsească o rezolvare cit mai judicioasă. Ei se preocupă în deosebi de locul temei „Determinanți” în cadrul studiului algebrei în clasa a VIII-a și de unele aspecte ale metodicii predării ei.

Întrebîndu-se unde să fie încadrată predarea noțiunilor privitoare la determinanți, unii profesori socotesc că dacă această are loc paralel cu rezolvarea sistemelor de ecuații de gradul I cu două și trei necunoscute, ceea ce face evidentă utilitatea lor în rezolvarea rapidă a acestor sisteme, poate apare pericolul ca elevii să creadă că determinanții sînt doar niște tabele menite să ajute la memorarea formulelor de rezolvare a sistemelor de ecuații și ulterior ne va fi greu să-i convingem că au largi aplicații în

diferite capitole ale matematicii. În consecință, acești profesori ajung la concluzia că determinanții trebuie studiați independent, înainte de predarea sistemului de ecuații de gradul I, adică susțin același punct de vedere cu autorii programei.

Alți profesori consideră că la nivelul clasei a VIII-a înțelegerea determinantilor poate fi asigurată numai dacă aceștia sînt studiați în cadrul rezolvării sistemelor de ecuații.

În analiza acestor două puncte de vedere diferite vom folosi criteriul concordanței între scop și metodă. Socotim că în școala medie, unde abia se pun bazele gândirii matematice a elevilor, o prezentare izolată a determinantilor este foarte dificilă și riscantă datorită nivelului pregătirii anterioare a elevilor, care permite greu înțelegerea unei asemenea prezentări. Este cunoscută de asemenea necesitatea de a dezvălui, la nivelul clasei respective, caracterul istoric, necesar al noțiunilor matematice, ajutînd astfel atît la accesibilitatea însușirii lor, cît și la evitarea pătrunderii vreunui element idealist în predare. De aceea credem că predarea determinantilor trebuie să se desfășoare paralel cu cunoașterea de către elevi a rezolvării sistemelor de ecuații cu mai multe necunoscute, ca un instrument de calcul rapid, socotînd că predarea independentă a determinantilor corespunde unui curs univer-

sitar, unde matematica se predă sintetic — deductiv.

Profesorii de specialitate sînt preocupați și de o problemă de ordin metodic cu privire la notația coeficienților în cadrul predării. O parte din ei susțin, invocînd criteriul accesibilității, că trebuie folosiți numai determinanți cu coeficienți numerici, în timp ce alții cer ca, pornindu-se de la exemple numerice, să fie folosită și notația literală. Credem că soluția justă este cea din urmă, căci elevii din clasa a VIII-a folosesc în mod curent calculul literal și ar fi păcat să-i lipsim de transpunerea concentrată a regulii după care se dezvoltă determinantii. Procedînd în acest fel putem scoate și mai pregnant în evidență că și determinantul este o notație prescurtată, cum este de pildă puterea, care reprezintă expresia concisă a unei înmulțiri repetate.

Concluziile expuse de noi în cadrul acestui articol se bazează pe experiența personală în predare, pe discuțiile cu colegii de aceeași specialitate și cu metodiștii cercurilor pedagogice. Desigur că experiența acumulată de cadrele didactice din întreaga țară va duce la concluzii mai ample, dînd specialiștilor cîva vor elabora programa școlară pentru anul 1963—1964 și manualul de matematică pentru clasa a VIII-a posibilitatea să rezolve problemele puse în discuție pe baza unor solide argumente științifice și metodice.

Prof. ST. FĂTULESCU

La o lecție de matematică la Școala medie „Gh. Sincal” din Capitală

Tubitoare ale muzicii din școlile gălățene

Elevii cu nota 10

Rareori întâlnești clase în care să nu fie măcar 2-3 elevi care să aibă „pe flanc” numai note de 10. Sunt cei mai buni școlari din clasă, cei care posedă cunoștințele în cantitatea și calitatea cerută de programe și care au o conduită exemplară.

Sunt elevii care, de obicei, nu dau „bătăie de cap” și de care profesorii se ocupă în general mai puțin: doar ei știu cum să învețe ca să obțină rezultate maxime, au simțul datoriei, așa încât niciodată nu se va întâmpla să vină la școală cu lecția neînvățată. Eforturile profesorului se îndreaptă, în schimb, spre copiii rămași în urmă la învățătură, spre cei cu note la limită, spre cei disdisciplinați. Este un lucru bun, dacă admitem că trebuie să tindem ca fiecare elev din clasă să ajungă la nivelul frunțașilor.

Dar nu greșim oare manifestând, din acest punct de vedere, un fel de pasivitate față de elevii eminenti? Firește, aici nu se pune numai problema dacă școlarul își face sau nu datoria, în cazul în care se vede mai puțin controlat. Să presupunem că și-o face cu prisosință. Și, de asemenea, nu se pune numai problema dacă nu cumva „consacrații” vor pierde din modestie și se vor crede, cu timpul, niște vedete inegalabile. Să presupunem că nu vor pierde nici simțul realității. Deși, copiii sunt copii...

La altceva vrem să ne oprim. Ne gândim de pildă, la datoria pe care o avem fiecare din noi, de a tinde spre mai bine în munca de instruire și educare. De aici decurge necesitatea ca nici elevul foarte bun să nu fie neglijat, chiar dacă avem convingerea că a ajuns la limita superioară cerută de programă. Spre mai bine — aceasta trebuie să fie ideea care să ne călăuzească și în activitatea cu școlarii frunțași la învățătură. Nu avem în vedere aici familiarizarea elevilor din această categorie cu o serie de cunoștințe suplimentare din diferite domenii, cu toate că, dacă dinții manifestă dorința, iar forțele fizice și intelectuale le permit, nu este rău să le dăm asemenea cunoștințe. Dar ne gândim la adăncirea calității cunoștințelor pe care ei și le-au însușit, la lărgirea posibilităților lor de a le aplica în viață și la preocupările noastre pentru exersarea gândirii lor, pentru dezvoltarea posibilităților lor creatoare, a gustului de a cerceta, de a investiga, de a se documenta într-un domeniu sau altul al științelor. Cercurile de elevi împlinesc o bună parte din

aceste cerințe, dar numai pentru anumite obiecte.

Cele mai largi resurse pentru realizarea acestui și mai bine, și în cazul elevilor cu nota 10, se găsesc tot la lecție. Întrebări mai dificile, care să solicite o mai adevărată înțelegere a problemelor, o mai mare putere de abstractizare, uneori teme speciale — scrise sau orale — date pentru acasă în același scop, ca și indemnul nostru permanent adresat acestor elevi de a se depăși pe ei înșiși (folosind exemplele oferite de viața oamenilor de știință ale căror descoperiri le studiem în clasă) — iată numai câteva mijloace prin care îi putem mobiliza pe elevii foarte buni la o activitate și mai rodnică.

Dacă școlarul a ajuns la stadiul în care ia mereu zece, nu înseamnă că ne-am împlinit datoria față de el. Să-l privim în dezvoltare și vom înțelege de ce trebuie să-l ajutăm mereu, cu cea mai mare atenție, să nu ne mulțumim doar cu faptul că își face datoria, că nu ridică nici un fel de „probleme” și că posedă cunoștințele prevăzute pentru clasa respectivă, ci să facem posibil mersul lui mereu mai departe.

A. C.

Cerințe de care țin seama în predarea muzicii

Alături de studiul altor obiecte de învățământ care se predau în școala de cultură generală, alături în special de literatură și de desen, studiul muzicii este chemat să contribuie la dezvoltarea educației estetice a elevilor. Experiența muncii la catedră mi-a relevat că, pentru atingerea acestui țel, este necesar să țin seama, în pregătirea și desfășurarea lecțiilor de câteva cerințe.

Una dintre ele, pe care o socotesc de altfel și cea mai importantă, este aceea ca ora de muzică să fie în cea mai mare parte o oră de cîntec și de audiere muzicală și numai în măsura strictului necesar oră de discuții teoretice despre arta muzicală. Pornind de la această cerință caut să-i pun pe elevi în situația de a cînta cît mai mult în fiecare oră. Procedez astfel deoarece mi-am dat seama că adeseori dificultățile întâmpinate în cultivarea dragostei elevilor pentru muzică și în dezvoltarea cunoștințelor lor muzicale se datorează tocmai faptului că, abuzind de teoretizări seci, abstracte, profesorul îi lipsește tocmai de ceea ce constituie elementul esențial al lecției — conținutul ei emoțional, care poate fi pe deplin realizat numai în cursul audierii sau interpretării unei melodii.

Am totodată în vedere și o altă cerință, care derivă din prima și este strins legată de ea, și anume aceea că numai audierea pasivă a muzicii nu este suficientă, ci că fiecare elev trebuie să fie pus în situația de a încerca să intoneze, să solfegeze, să cînte în fiecare oră de muzică. De aceea la fiecare lecție intonez cu toată clasa, cu grupuri de elevi sau cu câte un singur elev cîntecule predate...

Aici se ridică însă problema foarte importantă a elevilor „afoni”. Se știe că nu există afoni absoluți. Există însă elevi mai puțin dotați cu aptitudini muzicale, tocmai datorită faptului că acestea nu le-au fost cultivate și dezvoltate. Cum procedez cu ei? Urmăresc în fiecare lecție cum evoluează acești elevi, îi încurajez și îi ajut cu multă atenție. La început fac cu ei exerciții de citire ritmică a notelor, cerindu-le să pronunțe numele acestora, să respecte durata sunetelor (doimi, pătrimi, optimi, pauze etc) și să bată măsura. Mai târziu încerc să-i obișnuiesc să cînte în grup cu alți elevi sau cu toată clasa.

În predarea lecțiilor de muzică

socotesc de asemenea necesară respectarea unei anumite succesiuni care să asigure însușirea temeinică a noilor cunoștințe. Astfel, consider că este indicat să pornim de la cîntec la teorie, de la sesizarea auditivă și înțelegerea muzicală la cunoștințele care vor fi apoi explicate pe cale teoretică. De exemplu, în predarea alterațiilor (bemolul, diezul etc.) nu încep prin a arăta ce sînt acestea, cum se scriu, cum se citesc, ce rol au, cît durează efectul lor etc. ci le dau prilejul elevilor să observe efectul alterațiilor în fragmente melodice astfel selecționate încît noul element să fie foarte evident și ușor de sesizat. Abia după aceea le arăt că alterațiile modifică înălțimea sunetului cu un semiton, fenomen pe care ei îl înțeleg ușor după ce l-au observat practic în fragmentul melodic prezentat. La fel procedez în predarea celor mai multe lecții de muzică. De exemplu, în predarea sunetelor și a notelor muzicale, a măsurilor, a sincopel, a contratimpului, triolelului etc. Utilizarea acestei modalități de predare cere, bineînțeles, o atență muncă de selecționare a celor mai potrivite fragmente melodice pentru fiecare lecție în parte.

O cerință importantă în pregătirea lecțiilor de muzică este și aceea de a doza în chip judicios raportul între cîntec și solfeji, între exerciții ritmice și de intonație, dicteu, cunoștințe teoretice și cultivarea vocii și auzului muzical. Acest lucru este îndebșt mai greu de realizat. În ce măsură acordăm preponderență unora dintre aceste elemente? La această întrebare nu putem primi un răspuns rețetă. Fiecare profesor trebuie să se orienteze în funcție de particularitățile clasei, ale temei studiate, ale caracterului lecției. Cert este însă faptul că nici unul dintre aceste elemente nu poate fi neglijat, întrucît ele se completează reciproc, toate ducînd la formarea deprinderilor muzicale, la dezvoltarea gustului estetic al elevilor, a dragostei lor pentru arta muzicală.

Vreau să vorbesc, de asemenea, despre cerința ca ora de muzică să fie o oră plăcută, atractivă. Caut să îndeplinesc această cerință ferindu-mă de monotonie, alegînd procedee cît mai variate de la lecție la lecție, de la clasă la clasă.

Voi fi, probabil, mai bine înțeles dacă voi ilustra tot ceea ce am

afirmat în articolul de față dacă voi arăta — fie și pe scurt — cum pregătesc și cum țin o lecție de muzică. Să ne oprim bunăoară la lecția despre modulație predată la clasa a IX-a „E”. Am început prin a alege cel mai potrivit cîntec pentru a ilustra trecerea melodiei dintr-o gamă în alta. După ce am repetat cu toată clasa cîntecul învățat la lecția precedentă și am efectuat verificarea individuală a cunoștințelor, am solfegiat un model de melodie de joc care în partea I este în do major, iar în partea a II-a în fa major. Elevii au fost puși în situația de a sesiza auditiv schimbarea tonalității în decursul acestei melodii. Le-am explicat foarte pe scurt ce este modulația, de cite feluri este, în ce constă noutatea ei expresivă și le-am vorbit despre modulația la gama relativă minoră, specifică cîntecului popular românesc (paralelism major-minor).

Am aplicat cele învățate despre modulație în cîntecul nou predat — „Polca” — precizînd mai întîi în ce măsură și în ce tonalitate este scris acesta. Au urmat intonarea înălțimii sunetelor fără durată de către toți elevii și citirea ritmică în măsură. În tot acest timp am urmărit cu atenție felul cum urmăresc elevii notele, cum bat măsura, cum intonează, dacă sesizează elementul nou, manifestînd în această direcție o grijă deosebită pentru elevii mai puțin dotați pentru muzică. În continuare am solfegiat cîntecul în întregime, fapt care a dat elevilor posibilitatea să sesizeze tonalitățile prin care modulează acesta.

La fixare am cerut elevilor să arate ce este modulația și care este rolul ei expresiv. Le-am cîntat cîntecul popular românesc „Cucule, peană galbenă” pentru a-și da seama de modulația la relația minoră (paralelismul major-minor) în cîntecul popular românesc. Am cîntat din nou cîntecul cît mai expresiv, cu toată clasa, urmărind tonalitățile prin care modulează.

Lecția s-a încheiat cu un cîntec patriotic.

Procedînd astfel mă străduiesc să cultiv sensibilitatea elevilor pentru frumos, să contribuie, prin predarea muzicii, la educația lor estetică, parte integrantă a educației comuniste.

Prof. I. FILIPOIU
Școala medie nr. 7
„I. L. Caragiale”
București

ȘTIRI • ȘTIRI • ȘTIRI • ȘTIRI

De curînd, la Școala de 8 ani nr. 8 din Bacău a avut loc o consfătuire menită să popularizeze realizările existente în predarea științelor naturale.

În mod deosebit s-a scos în evidență conținutul bogat, just din punct de vedere științific, al lecțiilor de științe naturale la clasa a VI-a „A”, lecții care, lămurindu-i pe elevi asupra legăturii reciproce și condiționării fenomenelor din natură, contribuie la formarea bazelor concepției lor materialist-dialectice despre lume. S-a dat ca exemplu bunăoară, în această privință, lecția „Broasca de lac”, din care elevii și-au dat seama clar că întreaga organizare a animalului se află într-o strînsă legătură cu mediul.

Lecțiile de științe naturale ținute în școală sînt, așa cum s-a arătat cu prilejul discuțiilor, și un mijloc de educare ateist-științific a elevilor. De pildă, la lecțiile despre liliac și cucuvea au fost combătute superstițiile legate de aceste animale.

Discuțiile au scos în evidență și o serie de procedee bune folosite în predare: utilizarea unui bogat material didactic,

alcătulrea la tablă a unor scheme clare și precise etc.

L. MIHAI
Bacău

O serie de inspecții efectuate în școlile din orașul Tg. Mureș au scos la iveală necesitatea unei îndrumări mai atente a elevilor în ceea ce privește notițele din maculatoare, în vederea îmbunătățirii deprinderilor lor de scriere corectă.

Li s-a indicat astfel învățătorilor și profesorilor că este necesar să controleze nu numai temele elevilor, ci și modul cum își notează explicațiile în maculatoare, organizînd apoi cu ei exerciții diferențiate, în funcție de calitatea scrierii, de felul greșelilor etc. Totodată s-a arătat necesitatea ca elevii să fie îndrumați să-și corecteze și ei înșiși, după lecții, scrisul pe maculatoare.

S-a atras de asemenea atenția asupra faptului că multe din greșelile comise de elevi în timpul scrierii pe maculatoare se datorează ritmului prea accelerat al predării. De sigur, nu este indicată o ex-

punere prea lentă a noilor cunoștințe, care ar duce la „dicțarea” lor, dar se cere ca, în funcție de particularitățile de vîrstă ale elevilor, să se asigure un ritm normal al expunerii. În același timp s-a cerut o mai mare atenție în ceea ce privește alcătuirea schițelor și schemelor la tablă, care trebuie să fie cît mai clare, cît mai ușor de înțeles de către elevi.

ION RAȚIU
inspector

la secția de învățământ
a Regiunii Mureș Autonomă-
Maghiară

Profesorii de fizică de la Școala medie „N. Bălcescu” din Brăila, urmărind să dezvolte interesul elevilor pentru tehnică, și-au propus să efectueze cu ei, menținîndu-se în limitele programei, pentru a nu-i supraîncărca, unele studii speciale legate de activitatea din întreprinderi.

De pildă, și-au propus să-i atragă în studierea fenomenului de frecare, așa cum se manifestă el în cazul funcționării diferitelor mașini și agregate. Acest studiu a început efectiv în cadrul lecțiilor de

fizică în laborator, cînd le-au fost demonstrate elevilor legile frecării, diferitele forme ale acesteia, importanța frecării pentru mișcarea corpurilor și necesitatea reducerii la maximum a frecării, acolo unde aceasta este dăunătoare, ceea ce determină o mare economie de forță și prelungirea vieții mașinilor, contribuind la reducerea substanțială a prețului de cost al produselor. Apoi, în cadrul vizitelor în întreprinderi, elevii au putut vedea concret felul cum se desfășoară în producție lupta împotriva efectelor dăunătoare ale fenomenului frecării prin folosirea pe scară largă a rulmenților și a lubrefianților. În sfîrșit, în laborator, efectuînd lucrări frontale, elevii au stabilit coeficientul de frecare la diferite mașini și unelte și posibilitățile de reducere a lui.

Asemenea activități cu caracter creator stimulează dezvoltarea gândirii tehnice a elevilor și sînt de mare utilitate pentru pregătirea lor în vederea muncii din producție.

ARISTICĂ ALBICI
Brăila

Primele cunoștințe și priceperi tehnice

Inarmarea elevilor cu noțiuni și cunoștințe despre tehnică și cu deprinderi de efectuare a lucrărilor practice constituie una dintre principalele preocupări ale cadrelor didactice și conducerilor școlilor de 8 ani de la orașe, conștienți de faptul că însușirea corectă a acestor cunoștințe și deprinderi constituie un factor de mare importanță atât pentru asigurarea în continuare a unei bune pregătiri a tinerilor care se îndreaptă către școlile profesionale, către școlile tehnice cu caracter agricol sau școlile de meserii, cât și a aceluia ce se îndreaptă spre școlile medii de cultură generală, unde li se vor preda elemente de tehnologie și vor efectua practica în producție.

O problemă importantă în jurul căreia se concentrează atenția cadrelor didactice de specialitate o constituie nivelul predării cunoștințelor privind tehnica de producție. Nu de mult, această problemă a fost dezbătută într-o consfătuire a profesorilor de discipline realist-practice și a instructorilor de practică ai școlilor din Caracal. Analizând lecțiile predate, participanții la consfătuire au scos în evidență numeroase rezultate pozitive obținute în această direcție. În același timp însă ei au luat atitudine hotărâtă împotriva tendințelor manifestate de unii instructori de practică sau profesori de tehnologie care trunchiază sau chiar predau greșit unele cunoștințe, sub cuvânt că vor să simplifice problemele, să le prezinte la nivelul de înțelegere al elevilor. Dar numai simplificarea nu se poate numi faptul de a afirma, așa cum a făcut un profesor în cadrul unei lecții, că motoarele cu combustie internă se mai numesc și motoare Diesel. Inșiși unii elevi au intervenit în cadrul lecției, arătând așa cum este just, că motoarele Diesel sînt numai o varietate a motoarelor cu combustie internă.

Un alt profesor, vrînd să explice prin comparație elevilor ce este transmisia prin cablu, dar neîngrijindu-se să aducă materialul didactic necesar, a afirmat că transmisia prin cablu este în esență un trolu, deși orice planșă ar fi evidențiat că trolul este o transmisie prin angrenaj. Este clar că asemenea deformări științifice și tehnice, care prejudiciază înarmarea elevilor cu cunoștințe corecte, nu pot fi tolerate.

Participanții la ședință au criticat și modul cum utilizează unii instructori de practică denumirile unor unelte de lucru. Dacă în școala de 8 ani elevul este obișnuit să spună bonfaier și bormașină, el va fi desigur nedumerit atunci cînd va auzi în clasa a VIII-a sau la școala profesională despre ferăstrău de tăiat metale sau despre mașina de găurit și va minui nesigur unele scule, neștiind dacă acestea sînt sau nu cele pe care i le-a indicat instructorul de practică. Consfătuirea a cerut ca atât în predarea lecțiilor teoretice cât și la instruirea practică să se folosească numai termenii științifici corespunzători normelor STAS în vigoare.

Urmărind buna desfășurare a instructajului practic, numeroși maiștri-instructori se străduiesc să efectueze cât mai perfect piesa sau lucrarea demonstrativă așa încît să fie într-adevăr model din toate punctele de vedere. Așa lucrează, de pildă, o serie de instructori de practică de la Școala medie din Reșița, Școala

medie „Petru Maior” din Gherla etc.

Există însă, din păcate, și unii instructori de practică care lucrează nejust. Maistrul unei școli de 8 ani din Sibiu, de exemplu, a decupat greșit în timpul unei demonstrații piesele lucrate ca model, ceea ce a făcut ca ele să nu poată fi asamblate, iar maistrul unei școli din Caracal predind o lecție de gospodărie grupelor de fete, a realizat în timpul demonstrației o prăjitură insuficient de coaptă, fără gust, inestetică. Ne îndoiim că, după o asemenea „demonstrație”, desfășurarea ulterioară a lecțiilor se mai poate ridica la nivelul cerut. Se impune acordarea unei atenții speciale pregătirii teoretice și practice a maiștrilor-instructori în vederea desfășurării instructajelor introductive și demonstrațiilor la un nivel cât mai înalt.

O problemă importantă legată de conținutul lucrărilor practice se referă la varietatea acestora în funcție de înclinațiile și preferințele grupelor de elevi — băieți și fete. În numeroase școli această problemă a fost rezolvată eficient, prin organizarea pentru băieți a unor lucrări practice de lăcătușărie și tâmplărie care li atrag și li interesează, în timp ce pentru fete s-a organizat confecționarea de covoare, cusături naționale, împletituri etc.

Iată însă că în unele școli, neținîndu-se seama de aceste considerente, s-au prevăzut pentru aplicațiile practice aceleași lucrări atât pentru grupele de băieți cât și pentru grupele de fete. Așa stau lucrurile la unele școli din Timișoara unde atât băieții cât și fetele efectuează numai lucrări de tâmplărie. Rezultatele obținute sînt, firește, nesatisfăcătoare atât din punct de vedere al eficienței însușirii operațiilor de lucru — unde, în afara lucrărilor de traforaj, posibilitățile fetelor de a realiza obiecte utile sînt în general mai reduse decît cele dovedite de băieți — cât și în ceea ce privește cîștigarea interesului pentru aceste activități. (De altfel aceste două laturi ale activității sînt interdependente și se condiționează strîns). Totuși, în ciuda evidenței faptelor, cadrele didactice de specialitate, în loc să se orienteze către reprofilarea activității practice în funcție de trăsăturile psiho-motorii specifice e-

levilor și de aptitudinile și preferințele lor, insistă pentru mărirea numărului de ore acordat pentru practica la tâmplărie a grupelor de fete.

Intrucît asemenea cazuri se mai întîlnesc și în alte localități se impune ca secțiile de învățămînt să organizeze comisii alcătuite din cei mai buni instructori de practică, profesori pentru disciplinele realist-practice și de pedagogie, care să studieze și să facă propuneri în legătură cu organizarea diferențiată a lucrărilor de practică ale grupelor de fete și de băieți, ținînd seama totodată de condițiile locale.

Bine organizate, lucrările practice predate la clasele V—VII pot aduce o contribuție tot mai importantă la legarea mai strînsă a cunoștințelor teoretice de activitatea din întreprinderi, la formarea primelor priceperi de lucru ale tinerilor, la orientarea lor profesională.

AL. CIUCA

Vizite în întreprinderi

Unul din mijloacele folosite tot mai larg de profesori pentru a le demonstra elevilor aplicarea practică a cunoștințelor științifice studiate la lecții îl constituie vizitele organizate cu ei în producție.

Bunăoară, după ce a predat elevilor săi, la botanică, lecția despre drojzii și fermentația alcoolică, profesorul de științe naturale de la Școala medie nr. 5 din Brașov a organizat o vizită la fabrica de bere „Aurora” din localitate. Cu prilejul acestei vizite elevii au trecut prin toate secțiile întreprinderii, cunoscînd îndeaproape procesul de fabricație al berei, la baza căruia se află fenomenul fermentației alcoolice pe care ei l-au cunoscut teoretic în cadrul orelor de curs.

Și elevii Școlii de 8 ani nr. 19 din Capitală au făcut de curînd câteva vizite interesante în producție. După ce au studiat la lecțiile de fizică unitățile de măsură și aparatele de măsurat, au vizitat, conduși de profesoara de specialitate, Uzina de mecanică fină și întreprinderea „Electromagnetica”. Vizita le-a dat prilejul să verifice în practică cele învățate, să-și îmbogățească cunoștințele cu numeroase date noi din domeniul fizicii aplicate. Totodată ei au putut cunoaște unele principii de organizare a întreprinderilor socialiste.

În lecțiile care au urmat elevii s-au referit adesea la cele văzute în întreprinderile vizitate, folosind efectiv multiplele cunoștințe dobîndite cu acest prilej.

T. CREȚU

Alături de colectivisti — în campania de primăvară

În întreaga țară au început de curînd lucrările de însămînțare a culturilor din prima epocă — mazăre, trifoi, lucernă, borceag, orz etc. Paralel cu aceasta continuă acțiunea de întreținere a culturilor de toamnă cit și arăturile de primăvară.

În multe locuri îi poți vedea pe ogoare alături de colectivisti, în aceste zile de început de primăvară, pe elevii școlilor satești care, îndrumați de profesorii de agricultură, efectuează pe terenurile gospodăriilor agricole colective interesante lucrări practice care completează și acîncesc cunoștințele studiate de ei în clasă, formîndu-le în același timp importante deprinderi de muncă.

De pildă, elevii claselor a V-a, care au studiat capitolele referitoare la sol și lucrările lui cit și la cultura principalelor plante de cultură, își aplică acum în practică cunoștințele privitoare la pregătirea solului pentru însămînțare, participă la operațiunile de însămînțare și de întreținere a culturilor de toamnă. Elevii claselor a VI-a efectuează lucrări în sectorul legumicol, participă la îngrijirea și repicatul răsadurilor, aplicînd astfel cunoștințele din capitolul „Horticultura”. La rîndul lor, elevii claselor a VII-a găsesc, în ansamblul activității de

pe ogoare din cadrul campaniei de primăvară, prilejul de a-și consolida toate cunoștințele dobîndite pînă în prezent cu privire la lucrările din vij și livezi, la modul de funcționare a mașinilor de semănat etc.

Avînd în vedere condițiile locale și specificul lucrărilor agricole în aceste condiții numeroși profesori de specialitate au organizat în a doua jumătate a lunii martie practica continuă a elevilor din clasa a VI-a. Așa s-a procedat, de pildă, la Școala de 8 ani din comuna Vieru, raionul Giurgiu. Activitatea practică a elevilor acestei școli a fost bine organizată și condusă, urmărindu-se fîmbinarea judicioasă a prevederilor programei cu specificul activităților agricole din raion. Astfel, elevii au participat în perioada de practică la ansamblul lucrărilor de producere a răsadurilor de legume timpurii. În sectorul viticol al gospodăriei ei au participat la operațiile de desmușuroit vița de vie, au efectuat tăieri de formare a viței altoite, au lucrat în livada de pomi. În ultima parte a perioadei de practică au avut prilejul să participe la unele activități din cadrul campaniei de însămînțare a plantelor de cultură care se seamănă primăvara timpuriu.

În timpul practicii li s-a explicat elevilor importanța fiecărei operațiuni efectuate. Ei au avut totodată posibilitatea să cunoască mai bine biologia plantelor studiate și să observe mașinile agricole în plină activitate pe ogor.

Și elevii Școlii de 8 ani din comuna Paraschiva, raionul Alexandria, au ieșit pe teren o dată cu colectivisti din comună. Ținînd pasul cu calendarul lucrărilor agricole de primăvară, profesorul lor le-a dat prilejul să participe la toate lucrările agricole specifice epocii I. Astfel, ei au efectuat lucrări de condiționare a semințelor de mazăre și de pregătire a terenului pentru însămînțarea mazărei, au confecționat alături de colectivisti un mare număr de ghivece nutritive, au verificat stadiul de vegetație a culturilor de toamnă și al răsadurilor, și-au consolidat cunoștințele privind modul de funcționare a plugului, grapei, tăvălugului și cultivatorului.

O deosebită atenție acordă desfășurării practicii agricole a elevilor și cadrele didactice de specialitate de la Școala de 8 ani din Flămînda, raionul Drăgănești-Vlașca. Aceștia i-au antrenat pe elevi în efectuarea unor lucrări instructive, al căror conținut este în strînsă legătură cu cunoștințele predate în clasă. Așa, de pildă, participînd la lucrările agricole ce se desfășoară în prezent, elevii își formează deprinderi practice referitoare la lucrările de însămînțare, la minuirea semințelor, pe care au prilejul s-o cunoască în stare de funcționare.

O grijă asemănătoare se acordă organizării lucrărilor practice la Școala de 8 ani din comuna Smirdioasa, raionul Zimnicea. Elevii clasei a VI-a de la această școală, îndrumați de profesorul de agricultură, și-au aprofundat, în cadrul lucrărilor practice efectuate în această perioadă, numeroase cunoștințe privitoare la mecanizarea agriculturii.

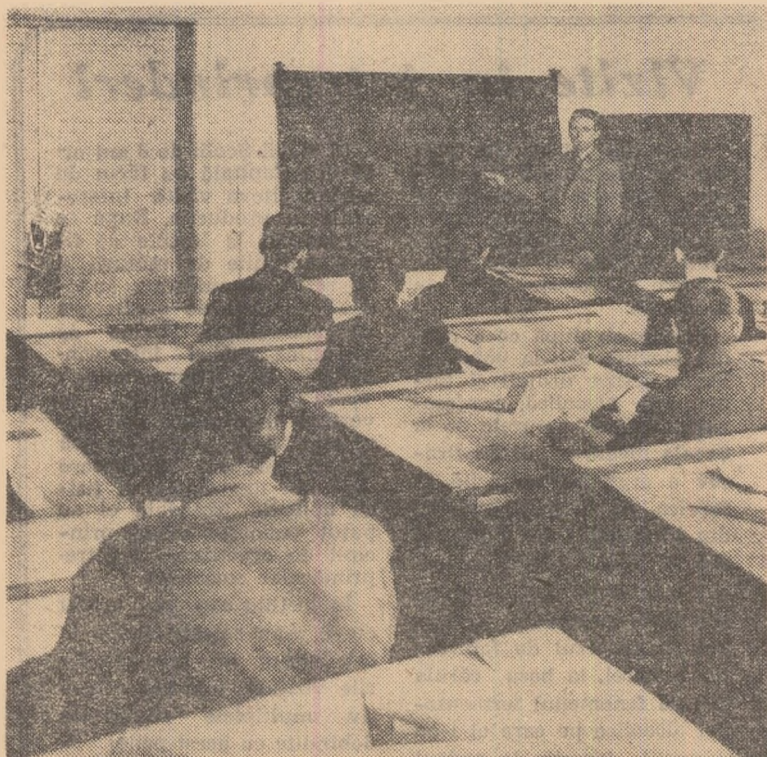
În comunele Girbovi și Grindu din raionul Urziceni elevii au lucrat încă de la începutul lunii martie alături de colectivisti, învățînd să efectueze lucrările de administrare a îngrășămintelor naturale și de repicare a răsadurilor de legume timpurii.

Practica în unitățile agricole socialiste îndrumată îndeaproape de profesorii de specialitate și de cadrele tehnice din gospodărie lărgeste sfera cunoștințelor elevilor, contribuie la înarmarea lor cu importante deprinderi practice agricole. Viitorii colectivisti sînt astfel temeinic pregătiți pentru activitatea lor pe ogoare, învățînd încă de pe băncile școlii să aplice agrotehnica cea mai înaintată.

O harpă de fire pe care elevele Școlii medii din Predeal țes frumoase carpete cu motive naționale

C. DEMETRESCU

Intr-o oră de desen tehnic la Școala profesională „Grivița Roșie”

Proiectele de diplomă în școlile tehnice de maistri

Executarea proiectelor de diplomă de către elevii din ultimul an al școlilor tehnice de maistri constituie o verificare complexă, cuprinzătoare, a măsurii în care aceștia pot utiliza cunoștințele teoretice în activitatea practică, a măsurii în care cunosc procedeele tehnice noi, menite să ducă la dezvoltarea productivității muncii. Iată de ce temele alese pentru proiectele de diplomă trebuie orientate către problemele de bază ale întreprinderilor unde vor fi repartizați elevii după terminarea studiilor.

În general, școlile tehnice au respectat această cerință. La Grupul școlar de siderurgie din Hunedoara, la Grupul minier din Petroșeni, la grupurile de petrolchimie și de construcții din Tîrnăveni și din Cluj etc., temele pentru proiectele de diplomă au fost alese judicios, în strînsă legătură cu specificul locului de

muncă unde vor fi repartizați absolvenții, dînd posibilitatea să se verifice temeinic cunoștințele pe care le au aceștia, orientîndu-i spre rezolvarea creatoare a unor probleme esențiale legate de creșterea productivității muncii.

Totuși mai există școli unde tematica lucrărilor de diplomă este astfel aleasă încît nu-i orientează pe absolvenți spre prelucrarea unor probleme științifice cu largă aplicativitate în producție, ci spre cercetarea exclusiv experimentală sau spre rezolvarea unor acțiuni care nu duc la soluții cu caracter practic. Mai este încă timp ca la aceste școli tematica lucrărilor de diplomă să fie examinată și modificată corespunzător cerințelor. O asemenea măsură, deși tîrzie, se impune, deoarece ea va avea urmări mai bune în ceea ce privește pregătirea viitorilor maistri decît efectuarea unor lucrări neconcludente din punct de vedere al conținutului științific sau al valorii lor practice.

În realizarea proiectelor absolvenții școlilor de maistri parcurg două etape. În primul rînd ei se orientează în general asupra problemelor ridicate de proiect, apoi execută calculele, schițele, planșele, graficele și redactează definitiv lucrarea. Urmează recenzarea lucrărilor de către conducătorii de proiecte și eventuala lor refacere, dacă există capitole insuficient dezvoltate sau neargumentate.

Pentru a-i ajuta pe absolvenți să rezolve cît mai bine toate problemele ce tin de realizarea proiectelor, să-și efectueze la un nivel ridicat toată munca de pregătire și redactare a acestora este necesar să asigurăm o eficiență îndrumare metodico-științifică a candidaților în fiecare etapă. Această îndrumare trebuie să fie realizată de către conducătorii de proiecte ca și de profesorii de specialitate. Discuțind cu viitorii absolvenți, ei sînt chemați să-i orienteze în ceea ce privește sistemul de lucru, să le indice metode de studiu prin care se ajunge mai ușor la soluțiile cele mai eficiente fără însă ca, bineînțeles, să rezolve concret vreo problemă a proiectului propriu-zis. Sprijinul metodic se va referi îndeosebi la indicații asupra modului de conspectare a materialului bibliografic, de culegere

a datelor tehnice, de sistematizare a materialului cules pe probleme — calcule, schițe grafice etc. — la aplicarea corectă a parametrilor ș.a.m.d., căci consultațiile acordate la începutul elaborării proiectelor de diplomă precum și pe parcurs de conducătorii de proiecte și profesorii de specialitate au eficacitate numai dacă oferă viitorilor absolvenți posibilitatea de a-și sintetiza ideile cunoscute în practică într-un raționament științific, concludent pentru problemele de proiect. Astfel, dînd în primele etape ale muncii îndrumări substanțiale, îi vom ajuta la timp pe viitorii absolvenți să întocmească proiecte bune, care să nu mai aibă nevoie de refacere. Îndrumările metodice date la timp contribuie, de asemenea, la obținerea viitorilor maistri din producție cu activitatea organizată de cercetare a metodelor prin care se poate obține maximum de randament în procesul muncii din secțiile de fabricație. De aceea, socotim că au procedat foarte bine conducătorii unor grupuri școlare cum sînt acelea din Hunedoara și Cluj care, înainte de repartizarea temelor pentru proiecte au ținut sedințe cu conducătorii de proiecte și cu cadrele didactice de specialitate, ajutîndu-i concret în această direcție.

Experiența pozitivă acumulată pînă în prezent relevă din plin posibilitățile de care dispun absolvenții școlilor tehnice de maistri de a rezolva, pe baza unei îndrumări competente, probleme importante ale procesului de producție, de a găsi soluții tehnice originale, valoroase. Exemple sînt în această privință proiectele de diplomă ale unor absolvenți din specialitatea prelucrării prin așchiere de la Grupul școlar „Steagul Roșu” din Brașov, al unor maistri-șefi și laminatori de la Grupul școlar siderurgic din Hunedoara etc. Există toate condițiile ca și în acest an, printr-o îndrumare atentă din partea conducătorilor de proiect, majoritatea proiectelor elaborate să constituie lucrări valoroase pentru producție, reprezentînd cea mai deplină cheazășie a bunei pregătiri a noii promoții de maistri.

Ing. AL. TUCMEANU
Cabinetul metodic Cluj

O amănunțită cunoaștere a muncii din producție

Printre numeroasele metode folosite de cadrele didactice ale Centrului școlar „Filimon Sirbu” din Capitală în vederea îmbunătățirii muncii lor, rezultate deosebite au dat excursiile documentare pe care le-au făcut în întreprinderile productive.

Planurile de muncă trimestriale ale cercului științific al profesorilor prevăd, printre alte activități, vizitarea celor mai moderne întreprinderi din București și împrejurimi. Astfel au fost vizitate de către profesorii școlii fabrica „Filimon Sirbu”, fabrica de bere „Rahova” etc. Cu ocazia acestor vizite, profesorii au putut să-și aprofundeze cunoștințele cu privire la instalațiile moderne cu care sînt înzestrate întreprinderile, s-au documentat asupra inovațiilor și raționalizărilor introduse în procesul de producție, asupra randamentului și caracteristicilor unor agregate și a nivelului creșterii productivității muncii.

Pe baza datelor tehnice culese din producție, profesorii și-au putut îmbunătăți mult expunerile făcute în cadrul orelor de curs, pentru predarea noilor cunoștințe. Dar acesta n-a fost singurul rezultat pozitiv al excursiilor documentare. Tot pe baza acestor date comisile metodice de matematică și fizică și de mecanică tehnică, electrotehnică și termotehnică au întocmit probleme specifice sectorului industriei alimentare, privind producția fabricilor de zahăr, produse zaharoase, bere, ulei, lapte, conserve, activitatea mecanicilor frigoriferiști etc., probleme care sînt date spre rezolvare elevilor, orientîndu-i spre aplicarea practică a cunoștințelor însușite.

Direcția de specialitate din cadrul Ministerului Industriei Alimentare acordă un ajutor deosebit cadrelor didactice de la Centrul școlar „Filimon Sirbu” în ceea ce privește documentarea lor asupra problemelor specifice întreprinderilor din industria alimentară și cunoașterea tehnicii celei mai moderne din acest domeniu. Astfel în ultima perioadă, cu sprijinul ministerului, cadrele didactice de specialitate s-au putut deplasa în orașul Iași, unde s-au documentat la fabrica de ulei „Unirea” asupra unor importante instalații moderne — instalația de hidrogenare cu circulație dublă, instalația în flux continuu pentru fabricarea margarinei din lapte, instalația pentru recuperarea lecității din uleiul de extracție etc.

Paralel cu propria lor docu-

mentare cadrele didactice caută să lărgescă și acțiunea de documentare în producție a elevilor maistri și tehnicieni, astfel încît ei să poată cunoaște nemijlocit instalațiile cele mai moderne existente în fabricile pentru industria alimentară. În ultimul timp, de pildă, s-au organizat cu elevii o serie de lecții practice, desfășurate la frigoriferele din Sibiu și Cluj, întreprinderi înzestrate cu mașini frigorifice moderne, care se caracterizează prin construcție pe un singur palier, prin circulația amoniacului lichid cu ajutorul pompelor, prin folosirea unui nou sistem de izolare și un înalt grad de automatizare.

Lecțiile practice organizate în aceste întreprinderi s-au desfășurat în două etape. În prima etapă s-a prezentat, în ansamblu, întregul antrepozit și uzina frigoriferă. Apoi au fost urmărite după schemă toate circuitele existente, elevii au efectuat demontarea și montarea unor

aparate de automatizare și a avut loc o demonstrație practică de decongelare cu gaze calde de amoniac. Elevii au primit toate explicațiile necesare din partea profesorilor școlii, a inginerilor șefi ai întreprinderilor și a unor maistri.

Lecțiile practice în întreprinderi au dat elevilor posibilitatea să cunoască o serie întreagă de instalații noi care le fuseseră predate numai teoretic la disciplinele de specialitate, ei aprofundîndu-și astfel cunoștințele în strînsă legătură cu producția.

Organizate în acest fel, vizitele documentare din întreprinderi ale profesorilor și lecțiile practice cu elevii desfășurate direct în producție determină ridicarea continuă a nivelului științific și tehnic al cunoștințelor de specialitate însușite, deplina corespondență a acestora cu tehnologia modernă de producție.

Ing. CONSTANTIN MAFTEI
București

Activitate metodică intensă

Sarcina principală care a stat în fața colectivului de cadre didactice și a conducerii Grupului școlar al Ministerului Învățămîntului din București în cursul trimestrului care s-a încheiat a fost îmbunătățirea situației la învățatură a elevilor — sarcină ce s-a impus ca urmare a unor lipsuri constatate la finele trimestrului I în cunoștințele elevilor. Una din căile principale folosite de profesorii și maistrii grupului școlar pentru realizarea acestei sarcini a constituit-o intensificarea activității metodice, menită să ducă la îmbunătățirea metodelor de predare și de instruire practică a elevilor, la dezvoltarea măiestriei pedagogice a cadrelor didactice.

Formele muncii metodice desfășurate în cursul celui de al doilea trimestru au fost variate: prezentarea de referate cu exemple din activitatea cadrelor didactice în școală, care au contribuit la generalizarea experienței pozitive a profesorilor fruntași și au combătut unele metode defectuoase de predare, lecții deschise, interesante etc.

Printre referatele cele mai apreciate datorită nivelului lor științific și bogatei lor informări

metodico-pedagogice s-au numărat cele cu temele „Controlul și aprecierea cunoștințelor elevilor”, „Metodica predării socialismului științific în școala tehnică” ș.a. Discuții ample a stîrnit referatul cu tema „Stimularea participării active și conștiente a elevilor la lecție” a cărei prezentare a fost socotită necesară în urma constatării că una din lipsurile esențiale ce s-a manifestat în cursul trimestrului I în munca colectivului de cadre didactice și care a influențat negativ rezultatele la învățatură, a fost aceea că elevii nu au fost antrenați suficient într-o participare activă la lecții. Discuțiile pe marginea acestui referat au ajutat cadrele didactice să la o serie de măsuri eficiente pentru a antrena pe toți elevii la activitatea desfășurată în clasă. Astfel, ei au început să folosească mai amplu materialul intuitiv în predare, să acorde prioritate metodei frontale de verificare a cunoștințelor, să solicite mai larg pe elevi în cursul expunerii noului material, să le ceară să exemplifice ei înșiși, pe baza experienței din practică, fenomenele explicate etc. Astfel, lecțiile au de-

venit mai vii, mai interesante, mai atractive pentru elevi.

Rezultatul concret al acestei acțiuni s-a vădit în creșterea volumului și calității cunoștințelor dobîndite de elevi în trimestrul II, în reducerea substanțială a procentului de note slabe și mediocre.

Au contribuit mult la îmbunătățirea muncii și lecțiile deschise. În cursul trimestrului al II-lea au avut loc lecții deschise cu subiectele „Structura timpului de lucru” (la obiectul Organizarea și planificarea muncii), „Recondiționarea ghidajelor” (la lăcătușerie), „Construcția elicei cilindrice conice” (la desen), „Uleiuri industriale folosite la țimplărie” (la tehnologia meseriei — țimplari) etc. După ce au asistat la aceste lecții cadrele didactice au purtat discuții ample cu privire la conținutul lor științific și la metodele de predare utilizate, la calitatea materialului didactic și la modul cum a fost folosit acesta, la măsura în care elevii au fost antrenați la lecție, la notarea cunoștințelor etc. Discuțiile, care au avut un accentuat spirit critic și autocritic, au ajutat la stabilirea modului cum trebuie a-

plicate unele metode de predare în cadrul fiecărei discipline și la înlăturarea unei bune părți a balastului format de rutină.

Trebuie să subliniem totuși că, alături de aceste rezultate pozitive, la Grupul școlar al Ministerului Învățămîntului se mai mențin încă și unele neajunsuri în procesul instructiv-educativ.

Considerăm că acestea se datoresc în primul rînd faptului că unele comisii metodice ca, de pildă, comisia metodică pentru predarea strungăriei n-au înțeles nici pînă acum că trebuie să desfășoare o activitate creatoare, ceea ce determină menținerea unor elemente de conținut și metodice depășite în cadrul predării lecțiilor. Se impune ca și aceasta să se alinieze în efortul comun al întregului colectiv.

Lărgindu-și neconținut sfera preocupărilor și adîncind conținutul acestora, comisii metodice pot și trebuie să realizeze un larg schimb de experiență, contribuind la îmbunătățirea continuă a pregătirii teoretice și practice a viitorilor muncitori și tehnicieni.

Prof. GH. D. MATEIANU

Activități cu un bogat conținut educativ

Colectivele de pedagogi care lucrează în casele pionierilor sînt permanent preocupate de găsirea unor forme cît mai variate și mai atractive și, în același timp, cît mai potrivite pentru educarea copiilor, aducîndu-și, alături de școală, contribuția la realizarea sarcinilor multiple din acest domeniu.

Și nouă, celor care lucrăm la Casa pionierilor din Corabia, ne stă în atenție zi de zi educarea pionierilor în spiritul dragostei față de patrie și partid, al dragostei pentru minunatele realizări ale poporului nostru, al solidarității cu lupta popoarelor pentru dreptate și libertate, pentru o viață mai bună.

Ca pedagogi, ne-am dat seama că cele mai eficiente activități cu copiii sînt cele care le solicită intens participarea. Printre acestea se numără în primul rînd excursiile. O excursie reușită pe care am organizat-o a fost aceea în care s-au vizitat lacul de acumulare și hidrocentrala „V. I. Lenin” de la Stejaru, uzinele din Săvinești și Onești.

Desigur, nu toți pionierii au putut participa la excursie. Dar am cîntat să o facem folositoare chiar și pentru cei care nu au luat parte la ea. Pentru aceasta am organizat o călătorie imaginată pe hartă, chiar pe traseul pe care l-am urmat în realitate. La această „călătorie” au participat atît pionierii care au fost în excursie cît și ceilalți. Cei dinții le-au vorbit colegilor lor despre impresiile de neuitat cu care s-au întors din călătorie, le-au povestit îndelung despre cele văzute. Am folosit și fotografiile elevilor care au vizitat locurile respective cu alte ocazii. De asemenea, am folosit și fotografiile făcute în excursie, precum și o seamă de ilustrate. Toate acestea au trezit interesul ascultătorilor pentru cunoașterea patriei, le-au îmbogățit cunoștințele și le-au întărit convingerea despre mărețele realizări ce au loc în anii noștri prețutindeni pe meleagurile țării.

Am folosit excursia și în scopul cunoașterii vieții de azi și de altădată a țărânilor noastre. Astfel, am vizitat în cadrul unei serii de gospodării agricole colective. De asemenea, am organizat o serbare pionierescă cu tema „Viața nouă în gospodăriile agricole colective”. Materialul selecționat în acest scop de către copii, cîntecele și versurile învățate de ei le-au arătat încă o dată viața fericită a țărânului care a pășit pe drumul ogoarelor înfrățite și mizeria în care a trăit în trecut, cînd lucra pînă la istovire pentru boier.

Am constatat că efecte puternice produc și șezătorile. Printre șezătorile inițiate de noi s-au bucurat îndeosebi de succes acelea cu temele „Mulțumim din inimă partidului pentru copilăria noastră fericită” și „Grivița Roșie”, care i-au atras mult pe participanți încă din perioada pregătirii lor. Intr-adevăr, nu numai prezentarea programului acestora, ci și însăși munca pentru găsirea și învățarea celor mai ilustrative și mai frumoase versuri și cîntece despre partid și despre patrie, pentru selecționarea celorlalte materiale ilustrative au solicitat din plin trăirile emoționale ale copiilor.

Experiența pedagogică dobîndită în munca la Casa pionierilor ne-a arătat că și pregătirea și desfășurarea concursurilor are o mare influență educativă asupra copiilor. În scopul dezvoltării dragostei lor pentru patrie am organizat, bunăoară, un concurs pentru cel mai bun recitator. Concursul, care s-a intitulat „Noi te cîntăm, Republică”, a antrenat un număr mare de copii din toate școlile orașului.

Printre formele de activitate pe care le folosim pentru educarea elevilor se numără și ceea ce noi numim „citirea în colectiv” a unor cărți. Am folosit această formă în special pentru informarea copiilor asupra vieții oamenilor muncii de peste hotare, mai ales din țările coloniale și dependente. Așa am procedat cu

cartea „Generalul Africa”, de L. Leonov. Acțiunea a fost pregătită din timp, alegîndu-se fragmentele cele mai ilustrative din carte, care urmau să fie citite de către copii în fața celor prezenți la adunare. Totodată, i-am îndemnat pe toți pionierii să citească cartea, să rețină ceea ce îi impresionează și le-am recomandat să se informeze mai larg asupra vieții maselor muncitoare și a copiilor din țările Africii. Adunarea a început prin prezentarea, pe înțelesul copiilor, a unor aspecte din lupta de eliberare a popoarelor din colonii și din țările dependente. Apoi a urmat lectura fragmentelor selecționate din carte. În continuare pionierii au povestit și alte fapte, cunoscute de ei din cele citite în cărți, în reviste, în „Știința pionierului”. Discuțiile i-au antrenat pe copii și au fost urmărite cu viu interes. În cursul lor copiii și-au manifestat indignarea față de faptele colonialistilor, admirația și respectul pentru lupta de eliberare a popoarelor subjugate de imperialiști.

Printre acțiunile organizate pentru educarea elevilor mai amintim întîlnirile cu muncitorii frunțași, cu activiștii de partid, schimburi de scrisori cu copiii din alte țări.

La îndemina pedagogilor care lucrează în casele pionierilor stau multe mijloace și metode de muncă. Organizate atent, avînd un scop bine ales, adecvat vîrstei, toate aceste mijloace pot avea o mare influență educativă asupra copiilor. De aceea noi căutăm să le dăm toată atenția, să punem în organizarea lor toată pricepera noastră pedagogică.

RADA ULCICĂ
șefa secției educație politică
de masă de la Casa pionierilor
din Corabia

O colaborare foarte necesară

Este deosebit de important ca învățătorii și, în cazul școlilor experimentale, profesorii diriginți de la clasele în care nu sînt pionieri — de obicei clasele I și a II-a — să ajute pe instructorul superior în pregătirea elevilor pentru a deveni pionieri. El, pedagogul, care este zi de zi în mijlocul copiilor, poate face foarte mult în această privință.

Iată ce am căutat să realizăm noi. Adeseori am invitat-o pe instructoroarea superioară de pionieri să asiste la lecțiile ținute în clasele mici. Am constatat că acest lucru a ajutat-o să cunoască mai îndeaproape elevii și, în special, pe aceia care vor putea deveni pionieri.

Am organizat cu copiii și o discuție — la care, bineînțeles, a fost invitată și instructoroarea — pe tema „Doresc să devin pionier”. Cu această ocazie copiii au ascultat cîntecul „Sînt pionier”, au privit imagini atractive ilustrînd felul plăcut în care își organizează pionierii timpul liber. I-am antrenat să discute despre ce înseamnă să fii pionier, să arate ce le-a deșteptat dorința de a intra în organizație. Instructoroarea le-a prezentat condițiile pe care trebuie să le îndeplinească un școlar pentru a dorința lui de a deveni pionier să se transforme în realitate. Un fragment din „Regulamentul organizației de pionieri”, referitor la îndatoririle membrilor acestei organizații, scris pe un carton cu litere mari, frumoase, a fost prezentat în fața elevilor și discutat cu ei.

Cu altă ocazie elevii claselor a II-a au fost conduși să viziteze camera pionierilor din școală. Aici au putut vedea atributele pionieresci — steagul unității și steagurile de detașamente, to-

„A fost odată ca niciodată”...

Între vorbe și fapte — o deplină concordanță

În munca noastră educativă concordanța dintre vorbă și faptă are o mare importanță. Se știe că modul nostru de a fi, de a ne comporta se oglindește fidel în atitudinea elevilor de care ne ocupăm, noi fiindu-le exemplu permanent. Nici o neconcordanță între spusa și fapta noastră, nici o vorbă aruncată în vînt nu trec neobservate de către elevi, nu trec fără să lase urme în concep-

ția lor despre viață și oameni, în conduita lor.

Știu, de exemplu, din experiența mea pedagogică de existența unor cazuri ca acestea:

O lecție nereușită; profesorul, exasperat de răspunsurile slabe ale elevilor, își pierde stăpînirea de sine. „Am să vă las pe toți corigenți” — își amenință el elevii, care, în ciuda eforturilor sale, se arată indiferenți față de lecție.

Amenințarea aduce un nor pe fruntea cîtorva. Cei mai mulți, însă, zîmbesc în gînd spunîndu-și că, desigur, este imposibil să se întîmple chiar așa. Ulterior faptele arată că în adevăr aveau dreptate. Cele spuse de profesor erau fără miez și au rămas fără urmări.

Un elev a făcut o năzbitie și acum, cînd se află în fața profesorului, caută o scuză. Dar profesorul îl condamnă fără cruțare: „Am să te dau afară din școală!” După ce i-a trecut însă supărarea, nu se mai gîndește la cele spuse. De altfel, nici n-ar îndrăzni să vină în fața consiliului pedagogic cu o propunere ca aceasta pentru o faptă nu prea gravă, cum a fost, în realitate, fapta elevului.

Pe unii profesori îi mai poți auzi spunînd: „Am să vă las repetenții din cauza purtării” sau „Am să vă vin tot anul în picioare” etc. — toate urmate de... nimic. Și nici n-ar putea fi urmate de altceva, din moment ce au fost făcute fără pic de rațiune, cu mare ușurință.

Cu ce rămîne elevul dintr-o asemenea atitudine a pedagogului? Desigur, cu nimic bun. În primul rînd el va observa superficialitatea profesorului, care, fără să se gîndească prea mult, azvîrle în dreapta și în stînga amenințări, ia hotărîri pripite la care renunță repede. Toți elevii vor înțelege din aceasta că tovarășul profesor nu se prea ține de cuvînt și, cum au în față permanent, exemplul lui, vor deduce că și lor le este permis să se enerveze, să amenințe, să nu se țină de cuvînt.

Cunosci și profesori care promit cu ușurință elevilor fel de fel de lucruri. La orice succes al clasei ei se entuziasmează la culme și îi răsplătesc pe loc pe elevii cu o făgăduială: „Vom organiza o excursie”, „Vom face o reuniune tovarășească”, „Vom...” etc. Ce se întîmplă pe urmă? Cel mai adesea asemenea făgăduieli rămîn

vorbe în vînt, deoarece nu se bazează pe o chibzuință serioasă, pe analiza posibilităților de realizare a lor (ținînd seama de oportunitatea unor asemenea acțiuni, de planul de muncă general al școlii, al organizației U.T.M. și de pionieri etc. etc.). Sigur că elevii se bucură nespuse la început, își fac planuri și proiecte în legătură cu excursia, serbarea sau reuniunea promisă. Dar zilele trec și profesorul nu mai aduce vorba despre ea, ori revine pentru a o contramanda „din motive obiective”. Este ușor de prevăzut starea psihologică generală din clasă: dezamăgire, demobilizare, neîncredere în pedagog.

Cîteodată se petrec asemenea lucruri nu numai din cauza ușurinței cu care unii pedagogi promit elevilor fel de fel de lucruri. Sînt mai ales profesori diriginți care prevăd în planurile de muncă unele puncte ce rămîn neîndeplinite, nu fiindcă nu a fost îndeajuns de bine întocmit planul de muncă, nici fiindcă n-ar exista condițiile necesare pentru îndeplinirea acțiunilor respective, ci pur și simplu pentru că profesorul neglijează îndeplinirea lor, deși toată clasa a luat cunoștință de ele. La ce duce atitudinea profesorului în acest caz? Bineînțeles, la dezamăgire generală, la demobilizare, mai ales cînd acțiunea este îndrăgită și așteptată cu interes de către elevi. Și, de bună seamă, ea duce și la scăderea prestigiului profesorului căci elevii văd că el nu-și face datoria așa cum trebuie. Să nu ne mirăm nici dacă, urmîndu-i exemplul, elevii vor trata și ei cu ușurință punctele înscrise în planul de muncă.

Așa dar, ni se cere nouă, cadrelor didactice, o concordanță perfectă între vorbă și faptă, ni se cere să nu stabilim la repezeală nici pedepse și nici recompense. Să chibzuim adînc asupra lor, pentru ca, atunci cînd le comunicăm clasei, să fim siguri că le și aducem la îndeplinire. Astfel elevii vor avea mai multă încredere în noi, mai multă stimă și vor învăța să fie foarte atenți în toată conduita lor, să-și respecte cuvîntul.

Prof. VASILE CIOBANU
Școala medie din comuna
Salcia, raionul Turnu,
Măgurele

Inv. ELENA ALBESCU
Școala de 8 ani nr. 1 din Sibiu

Noi materiale privind istoria pedagogiei din România intrate în patrimoniul Institutului de științe pedagogice

Nu de mult, Institutul de științe pedagogice a obținut, de la Centrul Național al Arhivelor din Budapesta, o serie de materiale documentare privitoare la istoria învățământului românesc din Transilvania între anii 1782—1795. Extras din seria actelor guvernului transilvan, a comisiei literare și a Cancelariei Aulice Ungaro-Transilvane, acest material, care cuprinde peste 1700 de pagini microfilmate, este pe cât de bogat, pe atât de variat, dând posibilitatea cunoașterii activității didactice din Transilvania în epoca respectivă.

Perioada 1782—1795 corespunde unui moment însemnat din evoluția școlii transilvane, marcând trecerea de la învățământul bisericesc la învățământul laic, organizat de stat în condițiile ascensiunii burgheziei. Este timpul directoratului lui Gheorghe Șincai (pînă la 1794) și al lui Dimitrie Eustatievici (între 1786 și 1795), care a marcat o etapă de înflorire în învățământul transilvan.

În marea majoritate inedită, fondurile arhivistice — redactate în limba latină sau germană — sînt foarte bogate în primii ani, care coincid cu reformele iosefine, devenind mai sărace la sfîrșitul anului 1784 — anul mării răscoale a iobașilor sub conducerea lui Horia, Cloșca și Crișan.

În lunile și anii următori, materialul documentar devine din nou abundent ca urmare a tendinței de a se dezvolta învățământul românesc în Transilvania.

Fondurile documentare cuprind cereri autografe ale cărturarilor români ardeleni care au activat pentru dezvoltarea învățământului provinciei lor — G. Șincai, I. Molnar, D. Eustatievici, Ignatie Daraband și alții — corespondență ad-

ministrativă determinată de aceste cereri, proiecte, ordinațiuni sau rescripte ale forurilor ierarhice privitoare la hotărîri și măsuri luate pentru organizarea și dezvoltarea învățământului ardelen (de exemplu cunoscutele rescripte ale lui Iosif II din 1784 și 1785, care cuprind și dispoziții în legătură cu învățământul), rapoarte de inspecții conținînd informații relative la starea învățământului, ca și propuneri pentru măsuri ce urmează a fi luate, dări de seamă bianuale asupra examenelor din semestrele de iarnă și de vară, liste, scheme, grafice, statistici, bilanțuri financiare, de o reală valoare informativă prin exactitatea datelor.

Schemele bugetare, ca și bilanțurile financiare anuale, arată care era baza materială a învățământului ardelen. Sumele destinate școlilor — din fondul „scholastic”, „cameral”, „militar” sau „religios” — pentru neuniți — și din fondurile sîdoxiale — în raport cu întregul buget al provinciei, indică locul modest deținut de acțiunea de culturalizare a maselor. Pentru Blaj, de pildă, se prevăd în 1783 numai doi învățători, retribuiți din suma totală de 150 lei. Tabelele care consemnează starea clădirilor școlare cuprind informații însemnate pentru reflectarea condițiilor grele în care se desfășura învățământul sătesc.

Materialul nu dă o imagine completă a rețelei școlilor. Se semnalează unele centre școlare populate în regiunile grănicerești Hațeg, Orlat, Valda Rece, ca și Blajul, centrul cel mai frecventat din întreaga provincie. Acele atestă uneori greutatea aducerii copiilor la școală, ca și preocuparea de a-i ajuta și lămurii pe

părinții lor, preocupare întîlnită și în lucrările dascălilor din „Școala ardelenă” contemporană.

Regulamentele școlare însușite dispozițiile privind organizarea și structura școlilor, ca și programele de învățămînt. Specificarea amănunțită a materiilor prețuite pentru examene în bianualele „Invitații la examene” sau în dările de seamă despre acestea aduc informații prețioase asupra procesului de învățămînt.

Materialele arată limpede strădanii depuse pentru înaintarea științei de carte la românii din Transilvania nu numai de cunoscuți învățați ca G. Șincai, I. Molnar, D. Eustatievici, Ignatie Daraband și alții, ci și aportul unor neștiuți dascăli școlari care, cu o retribuție derizorie de 75, 50, 30 sau chiar 28 florini anual — potrivit categoriei teritoriale a sateilor — au rămas statornici luptători pentru cultura maselor. Numeroase acte privesc activitatea școlară a lui Gh. Șincai, zbciumul greu al vieții lui de luptător dirz împotriva regimului de opri-mare, pentru luminarea poporului.

În general, rezultă din materialele tendințele învățămîntului epocii într-o perioadă de mari prefaceri revoluționare, cînd mișcările de reinnoire și de progres li se opun acțiunile de autoapărare ale feudalismului, pentru care luminarea maselor constituia o reală primejdie.

Alături de bibliografia cunoscută, fondul documentar nou obținut va contribui la îmbogățirea capitolului corespunzător al Tratatului de istoria pedagogiei din România pregătit de Institutul de științe pedagogice.

Prof. LUCIA PROTOPOPESU
colaboratoare la Institutul
de științe pedagogice.

Fotografi amatori la Casa pionierilor din Craiova

POSTA redacției

Dumitru Predan — raionul Oltenița

În calculul indemnizației de concediu se cuprind: salariul tarifar de încadrare pînă la limita unei norme didactice, inclusiv majorările de salarii de 10 la sută pentru școli speciale, 10—15 la sută pentru învățămîntul seral, 10 la sută pentru practica pedagogică, 10 la sută pentru activitatea de conducere a școlilor profesionale și de meserii cu plan de producție propriu, indemnizația de diriginte, indemnizația pentru localități izolate de munte și delată cu condiții specifice de muncă, indemnizația de director, director adjunct, indemnizația pentru învățătorii care predau în același timp la 2—4 clase, sporul de periclitare, premiile trimestriale.

În calculul cîștigului mediu nu se includ sumele rezultate din efectuarea cumulului de funcțiuni și a plăților cu ora.

Cea de a doua întrebare a dv. a fost lămurită anterior la rubrica de față.

Alexandru Jarca — Botoșani

Potrivit dispozițiilor, indemnizația de director și director adjunct de la școlile de 8 ani se stabilește pe baza numărului de posturi de la cls. I—IV și a numărului claselor V—VII.

În cazul dv. avînd 3 posturi la cls. I—IV și 3 clase V—VII, indemnizația este cea stabilită în prezent.

Catița Duță — raionul Beiuș

Potrivit instrucțiunilor în vigoare personalul didactic cu studii corespunzătoare funcțiilor didactice îndeplinite, care la data de 1 august 1959 a avut o vechime mai mică de 5 ani în învățămînt, se remunerează pînă la obținerea gradului definitiv cu salariul corespunzător grupei de vechime 0-3 ani stagiar. După obținerea gradului definitiv se va remunera cu salariul corespunzător acestui grad și vechimei în învățămînt. În cazul dv. trecerea într-o nouă grupă de salarizare după vechime se va putea face deci numai după obținerea gradului definitiv.

În legătură cu cea de a doua întrebare a dv. urmează să vă adresați secției de învățămînt raionale.

Elena Vieru — raionul Huși

Absolvenții institutelor pedagogice de 2 ani și ai cursurilor fără

frecvență de 3 ani de la universități sau institute pedagogice fără examen de stat se asimilează în salarizare cu învățătorii de categoria I.

Cadrele didactice care au studii arătate mai sus cu examen de stat, sînt salarizați ca profesori II. În cazul dv. fiind absolventă a institutului pedagogic de 2 ani cu examen de stat urmează să fiți salarizată ca prof. II potrivit cu gradul și vechimea ce aveți în învățămînt.

Vasile Golaș — Cimpina

Timpul servit ca profesor în școlile la care vă referiți dv. se consideră ca stagiu de activitate în învățămînt dacă cadrele didactice în cauză au predat obiecte de cultură generală și dacă aveau la acea dată studii superioare complete (licență, diplomă, examen de stat), sau alte studii, care le dădeau dreptul să predea în învățămînt.

Maria Asandei — raionul Moinești

Potrivit instrucțiunilor în vigoare norma didactică săptămînală de predare de 20-21 ore se atribuie profesorilor care predau desenul, muzica și ansamblul coral, educația fizică și cercul sportiv la școlile unde aceste obiecte nu sînt obiecte de specialitate (cazul școlilor cu profil de educație fizică sau de muzică la care norma de predare este de 18 ore săptămînal).

La toate celelalte obiecte de învățămînt de la școlile de 8 ani și medii de cultură generală, norma didactică săptămînală de predare este de 18 ore. Eventuala completare a normei de predare de 18 ore cu ore de educație fizică, muzică, desen, nu atrage după sine majorarea normei și nici fixarea unui salariu mai mic. Exemplu: dacă un profesor care predă ca disciplină de bază matematica i se dau în completare, pînă la 18 ore, 6 ore de educație fizică, acesta va fi plătit cu salariul corespunzător normei de 18 ore.

Bodea Stelian — raionul Turnu Severin; Crișan Florian — Oradea; Maria Preotu — Tirgu Frumos; Costea Florin — Bistrița; Constantin Constantinescu — raionul Baș; I. Grosu — Turnu Severin; Vasile Pop — raionul Arad.

Pentru problemele care vă interesează urmează să vă adresați organelor locale.

Filme didactice

Secția de film didactic și științific din cadrul Arhivei Naționale de Filme și-a îmbogățit mult, în ultima vreme, fondul de filme. Numai în anul 1962 au intrat în Arhivă peste 81 de titluri noi de filme didactice și științifice, care au fost copiate atît pe bandă de 35 mm cît și pe bandă de 16 mm. Multe din aceste filme au fost comandate studioului „Al. Sahia” de către Ministerul Învățămîntului pentru uzul școlilor, spre a fi folosite în procesul de învățămînt.

Printre filmele intrate recent în fondul Arhivei se numără, de pildă, filmul „Coloranții organici de sinteză”, care poate fi folosit la clasa a XI-a în cadrul lecțiilor de chimie organică la capitolul „Sinteze organice”. La tema privind substanțele colorante. Vizionînd acest film elevii vor putea să vadă cum are loc schimbarea grupelor de atomi în interiorul moleculei unei substanțe pentru a-i determina culoarea sau proprietatea de a colora, ca și procesul tehnologic de fabricare a coloranților la Fabrica de coloranți organici de la Codlea. Cu bune rezultate poate fi vizionat și filmul „Semiconductorii”, destinat școlilor medii, care explică principalele proprietăți ale semiconductorilor cu ajutorul desenului animat, precum și utilizările lor. Desenele animate sînt completate cu imagini luate din procesul de fabricație al tranzistorilor. La lecțiile de chimie din clasa a VII-a și din clasa a X-a este indicată vizionarea filmului „Oțelul” — care arată materiile prime folosite la elaborarea oțelului, procesele ce au loc în cuptoare și procedeele de elaborare a oțelului — ca și a filmului „Fonta”. Este folosită pentru elevi și vizionarea filmului „Centrale termoelectrice”, care descrie în mod amănunțit elementele componente ale unei termocentrale, precum și sirul transformărilor de energie produse în acest gen de centrală electrică, care

folosește ca materie primă cărbunele și apa.

În afară de filmele didactice executate după comandă în țara noastră, Ministerul Învățămîntului a achiziționat pentru secția de film didactic a Arhivei Naționale de Filme și filme produse în țările socialiste. Printre acestea se numără filmul „Probleme de mișcare”, care rezolvînd în mod sugestiv cîteva probleme privind mișcarea rectilinie uniformă, poate fi folosit la lecțiile de fizică din capitolul „Mecanica”, filmul „Arderea și combustibilul” care prezintă utilizarea focului și importanța lui în decursul timpului, arată ce este arderea, producerea și încetarea

ei, ca și cei mai importanți combustibili, filmul „Oscilații și unde”, care demonstrează cum se produc undele pe apă, pe nisip etc., datorită vîntului sau filmul „Utilizarea hidrogenului”, care arată procedeele chimice de obținere a hidrogenului și importanța lui ca materie primă în industrie, în special pentru fabricarea îngrășămintelor chimice.

Pe baza listelor de filme difuzate de Arhiva Națională de Filme, școlile pot comanda aici filmele de care au nevoie, îmbogățînd astfel mijloacele intuitive pe care le folosesc în procesul de învățămînt.

VICTORIA GHEORGHIU

BIBLIOGRAFIE

În Editura didactică și pedagogică au apărut următoarele lucrări de literatură pedagogică și metodică, care pot fi procurate din librării:

- * * * Gh. Asachi, organizatorul școlilor naționale din Moldova, 350 p., 18,30 lei.
- A. Diesterweg: Texte pedagogice alese, 369 p., 19,10 lei
- C. Marinescu cu colectiv: Metoda predării istoriei în școala de 8 ani, 399 p., 11,30 lei.
- D. Rimer: Noțiuni de teoria mulțimilor, 123 p., 2,70 lei.
- * * * Culegere de probleme de fizică pentru învățămîntul mediu, 463 p., 10,90 lei.
- * * * Culegere de versuri pentru serbările școlare. 519 p., 10,90 lei.
- C. Giurcăneanu și Z. Adămuț: Excursia școlară, 229 p. și 2 planșe, 6,75 lei.
- A. V. Lovinescu: Jocuri de creație cu subiecte din povestiri, 59 p., 1,90 lei.

- E. Constantinescu, P. Popescu: Manifestările artistice cu copiii preșcolari, 73 p., 1,80 lei.
- N. G. Cernișevski: Texte pedagogice alese, trad., 276 p., 18,20 lei.
- A. G. Kovalev, V. N. Meaișev: Particularitățile psihice ale omului. Aptitudinile, vol. II, trad., 351 p., 12,70 lei.
- N. A. Mencinskaia: Aplicarea cunoștințelor în activitatea practică a elevilor (cercetări psihologice) trad., 351 p., 13,20 lei.
- L. F. Ostrovskaia și E. D. Tatischeva: Educația morală în grădinița de copii, trad., 107 p., 2,70 lei.
- L. S. Slavina: Tratatul individuală a elevilor rămași în urmă la învățătură și nedisciplinați, trad., 211 p., 4,90 lei.
- L. Vlădescu și G. Belea: Copiii au crescut (în limba maghiară), 134 p., 3,35 lei.
- * * * Psihologia copilului preșcolar, 256 p., 9,75 lei.